

การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถาน
พื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

Development of Learning Package with Community Participation using
Archaeological Site of Dusit District to Encourage Creative Learning

สุนารี จุลพันธ์
ทรงสิริ วิชิรานนท์
รุ่งอรุณ พรเจริญ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

- ชื่อเรื่อง : การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์
- ผู้วิจัย : สุনারี จุลพันธ์ และคณะ
- พ.ศ. : 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ 2) พัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่เขตดุสิต จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีจำนวนโบราณสถาน 9 แห่ง ประกอบด้วย วัดเทวราชกุญชร วัดสุคันธาราม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดใหม่ทองเสน วัดราชผาติการาม เรือนหมอพร วังสวนสุนันทา วังปารุสกวัน และพระอุโบสถ วัดโบสถ์สามเสน ซึ่งโมเดลแต่ละแห่งสามารถนำเสนอในรูปแบบของโมเดล 3 มิติ พร้อมทั้งวิดีโอประกอบคำบรรยายประวัติความเป็นมาของแต่ละโบราณสถาน

2. การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์มีคะแนนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.49)

Title : Development of Learning Package with Community Participation using Archaeological Site of Dusit District to Encourage Creative Learning
Authors : Sunaree Julapan, et al.
Year : 2019

Abstract

The purposes of this research were 1) study basic information on the development of learning package with community participation using archaeological site of dusit district to encourage creative learning 2) development of learning package using archaeological site of dusit district and 3) study the experimental results using development of learning package using archaeological site of dusit district. The sample used in this study consisted of 40 tourists in dusit area by purposive sampling. The data were analyzed by using the dependent t-test. The results showed that

1. The developed learning package has 9 historic sites consisting of Thewarat Kunchorn Temple, Sukhanaram Temple, Benjamabopit Dusit Senaram Temple, New Thong Sen Temple, Rajaphatikaram Temple, Doctor Porn's House, Suan Sunandha Palace, Palace of the day and the temple of Wat Bot Samsen. Each model can be presented in the form of 3D models, along with videos with descriptions of the history of each site.

2. The experiment of learning package using archaeological site of dusit district was significantly higher than before at .01 level.

3. The assessment of the satisfaction from the sample group of users learning package using archaeological site of dusit district were at a high level ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.49).

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหลายฝ่ายที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ขอขอบพระคุณ ที่ปรึกษาโครงการ ผู้เชี่ยวชาญและนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตดุสิต และชุมชนเขตพื้นที่ดุสิตที่ให้ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่เสียสละเวลาในการทดสอบเครื่องมือวิจัยจนสามารถนำเสนอผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ได้

ผู้วิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ขอบเขตของการวิจัย	4
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1. ชุมชนการเรียนรู้	5
2. การมีส่วนร่วมกับชุมชน	8
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	8
4. ประวัติพื้นที่เขตอุตสาหกรรม	13
5. โบราณสถาน	14
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
7. กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	19
3. การสร้างและหาค่าคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	23
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	24

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	28
1. ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้ โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์	28
2. ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้ โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์	33
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อชุดการเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการ เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์	33
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	35
1. สรุปผลการวิจัย	35
2. อภิปรายผล	36
3. ข้อเสนอแนะ	38
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก	41
ภาคผนวก ก	42
หนังสือเชิญที่ปรึกษาโครงการวิจัย	43
ภาคผนวก ข	45
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	46
ภาคผนวก ค	48
ชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตพื้นที่ดุสิต	49
ประวัติผู้วิจัย	62

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตคูสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม	28
2	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	33
3	ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตคูสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม	33

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การนำเสนอโบราณสถานวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม	28
2	การนำเสนอโบราณสถานวัดเทวราชกุญชร	29
3	การนำเสนอโบราณสถานวัดสุคันธาราม	29
4	การนำเสนอโบราณสถานวัดใหม่ทองเสน	30
5	การนำเสนอโบราณสถานวัดราชผาติการาม	30
6	การนำเสนอโบราณสถานวัดโบสถ์สามเสน	31
7	การนำเสนอโบราณสถานพิพิธภัณฑ์เรือนหมอปพร	31
8	การนำเสนอโบราณสถานวังปารุสก์กวัน	32
9	การนำเสนอโบราณสถานวังสวนสุนันทา	32

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนรู้นั้นต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) และต้องประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จึงควรมีนวัตกรรมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งชุดกิจกรรม ถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ได้ดี นวัตกรรม คือ การเปลี่ยนความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นประดิษฐ์กรรมที่สังคมให้การยอมรับ สามารถทำให้สังคมมีทางเลือกที่ดีเพิ่มขึ้น นวัตกรรมทางการศึกษา คือ ประดิษฐ์กรรมด้านการเรียนรู้ เช่น สื่อการสอนในรูปแบบของอุปกรณ์การสอน ชุดกิจกรรม หรือ เทคนิคและวิธีการสอนต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นทางเลือกใหม่ สำหรับผู้เรียนและผู้สอน ชุดกิจกรรมที่ถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาจะต้องมีความเป็นระบบ สมบูรณ์ในตัวเอง ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประยุกต์ จากทฤษฎีเทคนิคหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีลักษณะโดดเด่นแปลกใหม่ เป็นการเฉพาะของแต่ละชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ไม่มีการประยุกต์ ทฤษฎีเทคนิค หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และไม่มีลักษณะโดดเด่น แปลกใหม่เป็นการเฉพาะนั้น ไม่ถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา เป็นเพียงเอกสารประกอบการสอนธรรมดาทั่วไปเท่านั้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิด และวิสัยทัศน์ในด้านการศึกษาของไทยที่ก้าวเข้าสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์ให้ไปสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางหลากหลายและต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต มาตราที่ 7 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้ไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้นั้น เน้นการสร้างสร้งสรรค์สิ่งต่าง ๆ และการบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา จนถึง ภูมิปัญญา และมาตราที่ 8 ได้ระบุหลักในการจัดการศึกษาไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง นอกจากนี้ในมาตรา 25 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงแหล่งเรียนรู้ว่า ไม่ได้จำกัดอยู่แค่เพียงในห้องเรียน สถานที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สถานที่เหล่านี้ก็ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญเช่นกัน

จากพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายโบราณสถานว่า โบราณสถานหมายถึง อสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยอายุหรือ โดยลักษณะแห่งการก่อสร้าง หรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี ทั้งนี้ให้รวมถึงสถานที่ที่เป็นแหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ และอุทยานประวัติศาสตร์ด้วย ซึ่งหากตีความจากความหมายดังกล่าว จะหมายรวมถึง ที่ดิน ทั้งที่เจ้าของมีกรรมสิทธิ์และที่เจ้าของมีเพียงสิทธิครอบครอง และทรัพย์สินติดกับที่ดิน

โบราณสถานเป็นหลักฐานที่แสดงการรับรู้ หรือความเข้าใจถึงที่มา ของสถานที่ตั้ง ชนชาติ ความเชื่อ ศาสนา ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของชุมชนใดชุมชนหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นสิ่งที่สะท้อนเรื่องราวในอดีตเป็นข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม ซึ่งเป็นเครื่องแสดงประวัติความเป็นมาอันเก่าแก่ของชุมชน ของชาติ

นอกจากนี้ยังมีความผูกพันกับขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นความภาคภูมิใจของคนในสังคม รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตามพบว่าโบราณสถานหลายแห่ง กำลังประสบปัญหาถูกทอดทิ้ง ให้เสื่อมโทรม หักพังไปตามกาลเวลา บางแห่งที่เป็นเจดีย์ ปราสาท พระธาตุ ถูกขุดเจาะทำลายเพื่อหาของมีค่าขณะเดียวกันนักท่องเที่ยว คนในท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องแห่งก็ยังมีส่วนในการทำลายโบราณสถานอีกด้วย เนื่องจากขาดความเข้าใจ ขาดความเคารพ การบูรณะซ่อมแซมโบราณสถานนั้น ใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้อง หรือเลือกใช้คนที่ไม่ตรงกับงาน ไม่มีความรัก ห่วงแหน ให้ความเคารพ และมีจรรยาบรรณในการอนุรักษ์โบราณอย่างแท้จริง

เขตดุสิตเป็นชื่อเกี่ยวข้องกับพระราชวังดุสิต เนื่องด้วยพื้นที่ส่วนหนึ่งของเขตเป็นเขตพระราชฐานสำคัญมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 นอกจากนั้นยังมีสถานที่สำคัญทางด้านโบราณสถาน โบราณคดี ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมและศิลปะมากมาย เช่น พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังสุโขทัย พระราชวังดุสิต วังจันทระเกษม วังปารุสกวัน พระราชวังสวนสุนันทา วังกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ วังกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระที่นั่งวิมานเมฆ พระที่นั่งอภิเชษดุสิต พระตำหนักสวนกุหลาบ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระที่นั่งอนันตสมาคม ท่าวาสุกรี พระที่นั่งนคราถ วังสวนสุนันทา พระบรมรูปทรงม้า สะพานมฆวานรังสรรค์ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม หน่วยทหารรักษาพระองค์ เป็นต้น

โบราณสถานเปรียบเสมือนมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพชน ที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองทางอารยธรรมของประเทศชาตินับแต่อดีตกาล เป็นสิ่งสะท้อนถึงรากเหง้าชนชาติไทย และถือเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องรักษามรดกของบรรพชนให้คงอยู่คู่ประเทศชาติสืบไป การนำภูมิปัญญาชาวบ้าน แหล่งเรียนรู้ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นกิจกรรมที่ตั้งอยู่บนความเชื่อ พื้นฐานที่ว่า “ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ เป็นชุดความรู้ในชุมชนที่มีการใช้เพื่อการ ดำเนินชีวิตที่ได้ผลมาในอดีต สามารถดำรงความสันติสุขแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนจนอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างผสมกลมกลืน” เป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ได้เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะปราชญ์ชาวบ้านที่เป็นผู้เชื่อมโยงชุดความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับสถานศึกษาเข้าสู่ หลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น โบราณสถานเป็นแหล่งเรียนรู้อีกแหล่งหนึ่งที่นอกจากจะสามารถปลูกฝังให้เราได้ซึมซับถึงมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แล้วยังเชื่อมโยงผู้คนในสังคมให้เปลี่ยนแปลงปรับตัวอย่างมีรากมรดกอันดีแห่งชาติพันธุ์ของตนด้วย พิพิธภัณฑสถานยังมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความกระหายใฝ่รู้ ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาวิทยาการและความรู้ที่หลากหลายสาขา เป็นสถานที่ตั้งการสอนจาก ห้องเรียนสู่ประสบการณ์จริง เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น กระตุ้นให้ผู้ใหญ่มีโอกาสใช้ พิพิธภัณฑสถานก้าวไปสู่การเรียนรู้ โบราณสถานเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้สนใจในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง บุคคลและครอบครัวมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในสภาพการจัดการความรู้ที่เหมาะสม เกิดแรงจูงใจสำหรับผู้เข้ามาเรียนรู้ใน

สถานการณ์ที่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีอิสระ เกิดการประสานงานระหว่าง พิพธิภัณฑ์กับชุมชน อย่างใกล้ชิด สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทาง แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง เรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่เน้นการบรรยายและยังใช้สื่อ หรือนวัตกรรม น้อย กิจกรรมไม่ได้ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายหรือข้อมูลที่มา จากประสบการณ์จริง พร้อมทั้งเสนอแนะ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนา และใช้ประโยชน์จาก แหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ พบว่า หน่วยงานที่ รับผิดชอบการจัดการแหล่งเรียนรู้ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควรเนื่องจากไม่มีการนำแผนหรือนโยบายสู่การ ปฏิบัติอย่างจริงจัง ขาดงบประมาณในการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ ขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้น จูงใจให้ประชาชน เห็นคุณค่าและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ดังนั้น ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้นักเรียนไปศึกษา ค้นคว้า มีการประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ มีคุณค่าแก่การศึกษา การใช้โบราณสถานในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า

ความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม ถ้าได้รับ การกระตุ้นอย่างถูกวิธีในปริมาณที่เหมาะสม เป็นระบบและต่อเนื่อง ความคิดสร้างสรรค์ก็จะ เจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้น ถ้าต้องการการให้ผู้เรียนเกิดการคิดสร้างสรรค์ ต้องมีการจัด เงื่อนไขการเรียนรู้ให้ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์อยู่อย่างสม่ำเสมอ (Creativity-Based Instruction) มีการสร้างผลงานออกมาเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งมีความสำคัญกับคุณลักษณะเด็กไทยที่พึงประสงค์ ในสังคมแบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) กล่าวคือให้เด็กมีทักษะในการ วิเคราะห์แก้ปัญหา มีความคิดใหม่ การคิดสร้างสรรค์ เป็นการคิดที่ไม่ยึดติดกรอบเดิม มองเห็นสิ่ง ต่าง ๆ ในมุมมองใหม่ ๆ มีความยืดหยุ่นและความหลากหลายโดยมีสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ เป็น ตัวกระตุ้นให้แสดงความคิดสร้างสรรค์

คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้ โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อ ประโยชน์แก่ชุมชน ทำให้หน่วยงานภายในชุมชนเกิดการตื่นตัวมีความสนใจและให้ความร่วมมือใน การร่วมกันพัฒนาแหล่งโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ (อพ.สธ.) ด้านการอนุรักษ์โบราณสถานทางกายภาพ

1.2.2 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้ โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

1.2.3 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

1.2.4 เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถาน พื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาด้านชุมชน
ประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชน นักวิชาการ ประชาชนชาวบ้าน เจ้าหน้าที่คนในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ตั้งในโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชน นักวิชาการ ประชาชนชาวบ้าน เจ้าหน้าที่คนในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ตั้งในโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบอาสาสมัคร (Convenience Sampling)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

ประชากร ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตดุสิต นักเรียน/นักศึกษาในโรงเรียนพื้นที่เขตดุสิต

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่เขตดุสิต จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3.2 ด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดการเรียนรู้จากการสำรวจ รวบรวมโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานในเขตดุสิตและวิเคราะห์จัดหมวดหมู่ทำทะเบียนประเภทของโบราณสถาน และนำความรู้ที่ได้มาจัดทำเป็นชุดความรู้และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ใช้ในการเผยแพร่และถ่ายทอดแก่คนรุ่นใหม่ให้เกิดด้านความรู้และความตระหนักต่อการอนุรักษ์โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตต่อไป

1.3.3 ด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดการเรียนรู้และกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของแหล่งโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต และทำให้หน่วยงานภายในชุมชนเกิดการตื่นตัวให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาแหล่งโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน อีกทั้งชุดการเรียนรู้สามารถประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเยี่ยมชมโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตในอนาคตได้

บทที่ 2

ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งค้นคว้าต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน อีกทั้งยังศึกษาค้นคว้าประวัติของแหล่งโบราณสถานและโบราณวัตถุต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ดุสิต ดังนี้

ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ หรือ **ชุดการเรียนรู้** มาจากคำว่า Instructional Package หรือ Learning Package จัดเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multi-media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับ โดยจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง กล่อง หรือกระเป๋า ซึ่งแล้วแต่ผู้สร้างจะจัดทำขึ้นในการสร้างชุดการเรียนรู้จะใช้วิธีระบบเป็นหลักสำคัญด้วยจึงทำให้มั่นใจได้ว่าชุดการเรียนรู้จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอนอีกด้วย

แนวคิดและหลักการของชุดการเรียนรู้

1. การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญา ความสามารถและความสนใจโดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนไปจากเดิมจากการยึดครูเป็นหลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนเองโดยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ การนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่างๆ การเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเรียนจากครูเพียง 1 ใน 4 ส่วน ส่วนที่เหลือผู้เรียนจะเรียนจากสื่อด้วยตนเอง

3. การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไปโดยปัจจุบันการใช้สื่อได้คลุมไปถึงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองเครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้สื่อจากการใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นเพื่อช่วยผู้เรียนเรียน

4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมโดยในการจัดกระบวนการเรียนรู้มีการนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปของ "ชุดการเรียนรู้"

5. การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรมหมายถึงระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมีทางทราบว่า การตัดสินใจ หรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไรมีการเสริมแรงบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูกและค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจการจัดสภาพการณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามนี้

ดังกล่าวข้างต้นจะมีเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางโดยการจัดสอนแบบโปรแกรมและใช้ชุดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญ

ประเภทของชุดการเรียนรู้

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบคำบรรยายเป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่หรือเป็นการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกันมุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้นชุดการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลงและใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดการเรียนรู้สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ วิดีโอ เทปบันทึกเสียง หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น ข้อสำคัญก็คือสื่อที่จะนำมาใช้นี้จะต้องให้ผู้เรียนได้เห็นอย่างชัดเจนทุกคน

2. ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรมเป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5 - 7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดการเรียนรู้แต่ละชุดมุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน และให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกันชุดการเรียนรู้ชนิดนี้มักจะใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม

3. ชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคลหรือชุดการเรียนรู้ตามเอกัตภาพเป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถ และความสนใจของตนเองอาจจะเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ส่วนมากมักจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติมผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง

องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ (ระพีพันธ์ โปธิศรี, 2550)

1. คู่มือครูเป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียน ตามแต่ชนิดของชุดการเรียนรู้ ภายในคู่มือจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้อาจจะทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำจะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ มักอยู่ในรูปของกระดาษแข็งขนาด 6 x 8 นิ้วบัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มและรายบุคคลซึ่งจะประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการ

2.3 การสรุปบทเรียน

3. เนื้อหาสาระและสื่อจะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ อาจจะประกอบด้วยบทเรียน โปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง วิดีโอ แผนภาพโปร่งใสวัสดุกราฟิก หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง รูปภาพ เป็นต้นผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้ให้

4. แบบประเมินผลผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังเรียนแบบประเมินผลที่อยู่ในชุดการเรียนรู้จะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่างเลือกคำตอบที่ถูกต้อง จับคู่ ดูผลจากการทดลอง หรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

ส่วนประกอบข้างต้นนี้จะบรรจุในกล่องหรือซองจัดเอาไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การใช้ นิยมแยกออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. กล่อง

2. สื่อการสอนและบัตรบอกชนิดของสื่อการสอนเรียงตามการใช้

3. บันทึกการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- 3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับวิชาและหน่วยการสอน
- 3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียน
- 3.3 เวลาจำนวนชั่วโมง
- 3.4 วัตถุประสงค์ทั่วไป
- 3.5 วัตถุประสงค์เฉพาะ
- 3.6 เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
- 3.7 กิจกรรมและสื่อการสอนประกอบวิธีสอน
- 3.8 การประเมินผล วัดผล การทดสอบก่อนและหลังเรียน

4. อุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ

ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์อาจจะกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการสอนโดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกมาเป็นหน่วยการสอนโดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 ครั้ง หรือ 1 สัปดาห์

3. กำหนดหัวข้อผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรแบ่งประสบการณ์ออกมาเป็นกี่หัวข้อเรื่อง

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการโดยจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิดสาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์โดยให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องเป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนจากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง การตอบคำถามการเขียนภาพการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น

7. กำหนดแบบประเมินผลโดยต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอนวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้นเมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า "ชุดการเรียนรู้"

9. หาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้ชุดการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการเรียนรู้และระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้

- 10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
- 10.2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
- 10.3 ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
- 10.4 ชั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ
- 10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว

การมีส่วนร่วมกับชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

คาสเปอร์สัน และเบรทแบงค์ (Kasperson & Breitbank, 1974 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่ประชาชนทำตนเป็นผู้สร้างสรรค์กิจกรรมในกระบวนการพัฒนาซึ่งจะบังเกิดผล คือ สามารถแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ได้ และผลของกิจกรรมจะต้องย้อนกลับมาสู่พวกเขาเอง

วิลเลียม (Erwin, 1976 อ้างถึงใน ปรีดา เฉษฐาวรางกุล, 2550) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนามาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงกับประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนแก่ไขร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

วิลเลียม (William, 1980 อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องทางสังคมด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม รับผิดชอบกับกลุ่ม

สรุปจากความหมายของการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า “การมีส่วนร่วม” หมายถึง การที่ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันเข้ามาดำเนินการนั้นให้แล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แอนดรูว์ และสตีเฟล (Andrew & Stiefel, 1980 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมในชั้นปฏิบัติการ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

อิระวัซร์ จันทรประเสริฐ (2541 อ้างถึงใน ณรงค์ วารีชล, 2551) กล่าวไว้คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะตัวบุคคล ให้ความสาคัญกับปัจเจกบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่มขบวนการ ที่มุ่งสร้างพื้นฐานอำนาจจากการสร้างกลุ่มและโครงสร้างภายในหน่วยงาน

3. การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการ ให้ความสำคัญที่การจัดโครงการอันก่อให้เกิด การมีส่วนร่วมที่ดี เน้นกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดระบบเทคนิค ความรู้ การกระจายอำนาจสู่ประชาชน

4. การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบัน ให้ความสำคัญในแง่ของการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสถาบัน มีการถ่ายทอดหรือขยายโครงการสร้างอำนาจของกลุ่ม ผลประโยชน์และชนชั้นทางสังคม

5. การมีส่วนร่วมในลักษณะนโยบาย เน้นเรื่องหลักการยอมรับการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เสียเปรียบในสังคม และเน้นเรื่องนโยบายและแผนงานระดับชาติ

แชพิน (Chapin อ้างถึงใน ยุพิน ระพีพันธุ์, 2544) ได้ทำการศึกษาแบบของการมีส่วนร่วมและแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977 อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550) ได้อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วยผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคมและผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินงานทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization อ้างถึงใน ยุพิน ระพีพันธุ์, 2544) เสนอปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจจากสภาพความเป็นจริงชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งทั้งในแง่การร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ นั้น มีเหตุผลอยู่ 2 ประการ คือ

1.1 การมองเห็นว่าตนจะได้ประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องการกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

1.2 การได้รับคำบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวชนบทเป็นจำนวนมากจะเห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาแต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการมีส่วนร่วม หรือเข้าร่วมแล้วก็ไม่ได้รับดังที่คาดคิดเอาไว้ เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมิได้จัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ ลักษณะการทำงาน กฎระเบียบ แบบแผน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมจึงควรมีลักษณะ

2.1 เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยมีตัวแทนก็ได้

2.2 ควรมีกำหนดเวลาที่แน่ชัด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเอง

2.3 กำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยปกติที่ผ่านมาในกิจกรรมหนึ่ง แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วยและมีโอกาสเข้าร่วม แต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมาย วิธีการหรือผลประโยชน์ของกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980 อ้างถึงใน ฌรงค์ วาริชล, 2551)

กล่าวว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้
7. ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น
8. สถานภาพการทำงาน

อรพรรณ ภมรสวรรณ (2544) กล่าวว่า การที่ประชาชนในชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาใด ๆ มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายนอกชุมชนและปัจจัยภายในชุมชน เช่น แบบแผนการดำเนินชีวิต ความรู้และทัศนคติต่อกิจกรรมนั้น ๆ การมีโอกาสและการได้รับการสนับสนุนจากภายนอกนโยบายการพัฒนาของรัฐ บทบาทของทางราชการต่อการพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองและสังคม เป็นต้น เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีการเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลแรกของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มผู้นำชุมชนหรือกระทำผ่านองค์กร (organization) ดังนั้นผู้นำชุมชน องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

ยุพาพร รูปงาม (2545) ได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา เช่น การมีส่วนร่วม

หลักการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาชุมชน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องใช้ในงานพัฒนาชุมชน และคนก็มีส่วนสำคัญที่สุด เพราะ คนเป็นศูนย์กลางหลักในการพัฒนาที่จะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาไปในทางที่ดี การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการพัฒนาชนบท ไม่มีประเทศไหนที่พัฒนาโดยปราศจากการร่วมมือของประชาชน

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐการนั้น International Association for Public Participation ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (จิตจำนง กิตติกริตติ, 2532)

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

2. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ เป็นต้น

4. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนร่วมกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด การทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการของประชาชน เป็นต้น

ดังนั้นจากข้อความที่กล่าวมาทำให้รู้ว่าทั้งทางภาครัฐและภาคประชาชนควรมีการสร้างหลักการมีส่วนร่วมเข้าด้วยกัน เพื่อให้ต่างฝ่ายได้รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการไปพร้อมกัน ประชาชนก็จะได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นในการทำกิจกรรมและการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมเป็นหลักประกันที่สำคัญที่จะทำให้ประชาชนทุกคนดำเนินชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

การจัดการเรียนการสอนเชิงสร้างสรรค์ ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วย (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2549)

1. ความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด

2. ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถในการปรับสภาพของความคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

3. ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดธรรมดา และอาจเกิดขึ้นจากการนำความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น

4. ความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทอร์เรนซ์เชื่อว่า ทุกคนสามารถได้รับการฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นได้ ในการฝึกต้องใช้วิธีการที่ต่อเนื่องและทำอยู่เสมอเป็นประจำ มุ่งไปในด้านการคิดแก้ปัญหา การทำกิจกรรม เช่น

1. กิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และชวนฝึกประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา การรู้จักใช้ความคิดของตนในการแสดงออกทางความคิดหลาย ๆ ด้าน เช่น การวาดภาพเลเยอร์ การฉีกกระดาษ การตัดกระดาษ การปั้นดินเหนียว การประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นต้น

2. กิจกรรมด้านภาษา ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่นเกม การเล่นเกมบทบาทสมมติ กิจกรรมเข้าจังหวะ และการแสดงออกทางด้านจินตนาการ เป็นต้น

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (จอห์น เฮากินส์, 2552)

1. ขั้นสร้างความตระหนัก เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ผู้สอนใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าสู่เรื่องที่จะเรียนรู้ เช่น เกม เพลง นิทาน ลีลา ท่าทางต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความคิดจินตนาการ

2. ขั้นระดมพลังความคิด เป็นการดึงศักยภาพของผู้เรียนให้ค้นหาคำตอบ ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วม โดยผู้สอนทำหน้าที่เหมือนผู้อำนวยการความสะอาดทุกขั้นตอน

3. ขั้นสร้างสรรค์ชิ้นงาน ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้คิดหาคำตอบได้แล้ว เกิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ

4. ขั้นนำเสนอผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ผู้เรียนได้มีโอกาสนำเสนอผลงาน วิจารณ์ชิ้นงาน มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่เพื่อน ๆ มานำเสนอในแง่มุมต่าง ๆ ฝึกให้รู้จักการยอมรับ การมีเหตุผล การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน และสิ่งที่เรียนรู้

5. ขั้นวัดและประเมินผล เป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ผู้เรียนรู้จักประเมินผลงานตนเองและผู้อื่น มีการยอมรับการแก้ไข บนพื้นฐานของความถูกต้อง

6. ขั้นเผยแพร่ผลงาน ผลงานของผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่ม ได้นำไปเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดนิทรรศการ และการนำผลงานสู่สาธารณชน

บทบาทของผู้สอน

1. มีอารมณ์ที่แจ่มใส มีใจคิดสร้างสรรค์
2. ร่วมแก้ปัญหาและให้เวลาในการค้นหาคำตอบของผู้เรียน
3. เป็นผู้ชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหา
4. ใช้เทคนิคในการกระตุ้นให้ผู้เรียนหาคำตอบได้อย่างรวดเร็ว
5. ผู้เรียนมีผลงานนำไปเผยแพร่

บทบาทของผู้เรียน

1. รู้จักการยอมรับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอ
2. มีความกระตือรือร้น กล้าแสดงความคิดเห็น กล้านำเสนอสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น
3. แสวงหาความรู้คำตอบอย่างมีเหตุผล

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้เรียนมีความคิดที่อิสระ ไม่มีรูปแบบตายตัว
2. ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการบูรณาการในตัวเอง
3. เปิดทางเลือกให้ผู้เรียนหาคำตอบที่หลากหลาย
4. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
5. ผู้เรียนสร้างชิ้นงาน/ผลงาน สิ่งประดิษฐ์แปลกใหม่ที่เป็นรูปธรรม
6. เชื่อมโยงความคิดอย่างเป็นระบบอย่างมีขั้นตอนตาง่ายไปยาก สิ่งทีเผลอตัวไปไกลตัว
7. นำไปจัดการเรียนรู้ได้กับทุกกลุ่มสาระ และสามารถเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้อื่น ๆ

การนำไปประยุกต์ใช้

การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถปรับประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและใช้ในชีวิตประจำวันก็ได้

กิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมทางภาษา กิจกรรมการแสดงออกทางจินตนาการ การวาดรูป การเล่านิทานโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ การเล่นสีแบบต่าง ๆ งานสร้างสรรค์จากกระดาษ การประดิษฐ์ รวมทั้งการฝึกแก้ปัญหาในทางสร้างสรรค์ เป็นต้น

ประวัติพื้นที่เขตดุสิต

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการปรับปรุงจัดรูปแบบการปกครองใหม่ตามแบบตะวันตก เพื่อให้มีความทันสมัย โดยแบบพื้นที่มณฑลกรุงเทพมหานครออกเป็นอำเภอต่างๆ อำเภอดุสิต ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2457 เป็น 1 ใน 8 อำเภอชั้นใน ตั้งที่ว่าการอำเภออยู่ริมคลองเปรมประชากรตัดถนนสุขุทัย ในปี พ.ศ. 2481 อำเภอบางซื่อซึ่งเป็นอำเภอชั้นนอกทางทิศเหนือ ได้ถูกยุบลงเป็นตำบลมาขึ้นกับอำเภอดุสิต และเนื่องจากทางอำเภอมีย่านวนประชากรและพื้นที่กว้างขวางมาก กระทรวงมหาดไทยจึงได้แยกตำบลสามเสนใน ตำบลมักกะสัน ตำบลทุ่งพญาไท ตำบลถนนเพชรบุรี และตำบลถนนพญาไท ไปรวมกับพื้นที่บางส่วนของอำเภอบางกะปิ เพื่อจัดตั้งเป็นอำเภอพญาไท ในปี พ.ศ. 2509 ภายหลังได้มีการรวมจังหวัดธนบุรีและจังหวัด พระนคร เป็นนครหลวง

กรุงเทพมหานคร และเปลี่ยนเป็นกรุงเทพมหานครในเวลาต่อมา ซึ่งแบ่งพื้นที่ออกเป็นเขตและแขวงแทนอำเภอและตำบล อำเภอดุสิตจึงได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2519 มีหน่วยการปกครองย่อย 6 แขวง ต่อมาในพื้นที่เขตดุสิตมีประชากรเพิ่มมากขึ้นและยังมีพื้นที่กว้างขวาง ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานราชการสามารถดูแลได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง กรุงเทพมหานครจึงได้จัดตั้งสำนักงานเขตดุสิต สาขา ๑ รับผิดชอบแขวงบางซื่อ ในปี พ.ศ. 2532 กรุงเทพมหานคร เห็นว่าสำนักงานเขตดุสิตเป็นเขตขนาดใหญ่มีพื้นที่กว้างขวางและมีประชากรจำนวนมาก จึงเสนอแบ่งพื้นที่เขตเพิ่ม ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศกระทรวง ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2532 แยกพื้นที่แขวงบางซื่อออกจากเขตดุสิต ตั้งเป็นสำนักงานเขตบางซื่ออีกเขตหนึ่ง ปัจจุบันสำนักงานเขตดุสิตเป็น 1 ใน 50 สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่การปกครองแบ่งเป็น 5 แขวง อยู่ในกลุ่มเขตกรุงเทพมหานครกลาง สภาพพื้นที่ประกอบไปด้วยแหล่งการค้า แหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก เขตทหาร แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ที่ตั้งรัฐสภา กระทรวงต่าง ๆ และพระราชวัง

พื้นที่และอาณาเขต

เขตดุสิตมีพื้นที่ขนาด 10.66 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ริมฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยาหรือฝั่งพระนคร และมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เขตบางซื่อ คลองบางซื่อและคลองเปรมประชากร มีคลองบางซื่อเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตปทุมวัน เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และเขตพระนคร มีคลองผดุงกรุงเกษมเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตพญาไทและเขตราชเทวี มีทางรถไฟสายเหนือเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตบางพลัด มีแนวกำแพงกลางแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขต

พื้นที่การปกครอง แบ่งเป็น 5 แขวง ดังนี้

แขวงดุสิต พื้นที่ 2,238 ตารางกิโลเมตร

แขวงวชิรพยาบาล พื้นที่ 1,074 ตารางกิโลเมตร

แขวงสวนจิตรลดา พื้นที่ 1,737 ตารางกิโลเมตร

แขวงสี่แยกมหานาค พื้นที่ 0,339 ตารางกิโลเมตร

แขวงถนนนครไชยศรี พื้นที่ 5,272 ตารางกิโลเมตร

โบราณสถาน

คำว่า “โบราณสถาน” นั้น ตามพระราชบัญญัติโบราณสถานฯ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถานฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายไว้ในมาตรา 4 ว่า “อสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยอายุหรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้างหรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี” ทั้งนี้ ให้รวมถึงสถานที่ที่เป็นแหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ และอุทยานประวัติศาสตร์ด้วย

คุณค่าและความสำคัญของโบราณสถาน มีดังนี้

1. ด้านเอกลักษณ์ เป็นคุณค่าของโบราณสถานที่แสดงการรับรู้ หรือความเข้าใจถึงที่มาสถานที่ตั้ง ชนชาติ ความเชื่อ ศาสนา ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของชุมชนใด ชุมชนหนึ่ง หรือประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ

2. ด้านวิชาการ เป็นคุณค่าของโบราณสถานที่สะท้อนเรื่องราวในอดีตเป็นข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม ซึ่งเป็นเครื่องแสดงประวัติความเป็นมาอันเก่าแก่ของชุมชนของชาติ รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. ด้านเศรษฐกิจ เป็นคุณค่าของโบราณสถานที่ก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนและประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว สร้างกิจกรรมต่าง ๆ อันสืบเนื่องจากการท่องเที่ยวพร้อม ๆ กับการศึกษาหาความรู้

4. ด้านการใช้สอย เป็นคุณค่าของโบราณสถานที่สามารถนำมาใช้งานได้ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการไม่ก่อให้เกิดการเสื่อมสภาพ การเปลี่ยนแปลง หรือการรื้อทำลายโบราณสถานนั้น

5. ด้านสังคม เป็นคุณค่าของโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีเป็นความภาคภูมิใจของคนในสังคม

6. ด้านการเมือง เป็นคุณค่าของโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ การกำหนดขอบเขตหรือการรักษาอธิปไตย และการสร้างความร่วมมือร่วมใจของคนทั้งชาติ

7. ด้านสุนทรียภาพ เป็นคุณค่าความงามของศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมประเภทของโบราณสถาน

วิธีการแบ่งแยกประเภทของโบราณสถานอาจแยกได้ 2 วิธี

1. แบ่งแยกโดยพิจารณาจากหลักกรรมสิทธิ์คือแบ่งเป็น

- 1.1 โบราณสถานที่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบ ด้วยกฎหมาย
- 1.2 โบราณสถานที่ไม่ใช่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดย ชอบด้วยกฎหมาย

2. แบ่งโดยพิจารณาจากหลักการขึ้นทะเบียนคือ แบ่งเป็น

- 2.1 โบราณสถานที่ขึ้นทะเบียน
- 2.2 โบราณสถานที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาเรียม นิลพันธุ์ และศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย (2558) ได้ทำการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1. พื้นที่การวิจัยทั้ง 4 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย 1) พิพิธภัณฑ์โรงเรียนวัดบางหลวง จังหวัดนครปฐม 2) แหล่งเรียนรู้วัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัดเพชรบุรี 3) แหล่งเรียนรู้ปล่องเหล็กม จังหวัดสมุทรสาคร และ 4) แหล่งเรียนรู้ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านบึงเหนือ จังหวัดราชบุรี มีบริบทด้านพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ 2. นวัตกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย หลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นกิจกรรมบูรณาการ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3. คนในชุมชนเกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้มี ประโยชน์อย่างสูงสุด เกิดความรักชื่นชม

วางแผน และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันมีค่าของท้องถิ่นและของ ประเทศชาติ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีชิ้นงาน ผลงานที่สะท้อนความคิด สร้างสรรค์และเกิดความรู้ภาคภูมิใจในชิ้นงานของตนเอง มีความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ พิพิธภัณฑสถานและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

เอกนถน บางท่าไม้ และคณะ (2558) ได้ทำการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ร่วมกับชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้โบราณคดีหนองราชวัตร จังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า

1. แหล่งเรียนรู้แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร เดิมเป็นเนินดินสูงจากพื้นที่รอบ ๆ ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ 5 บ้านหนองเปล้า ตำบลหนองราชวัตร อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นสถานที่สำคัญทาง ประวัติศาสตร์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ยุคหินใหม่ มีอายุราว 3,500 – 4,000 ปี โดยในการจัดแสดงที่ศูนย์เรียนรู้ ชุมชนหนองราชวัตร มีการนำวัตถุโบราณที่ค้นพบบางส่วน มาจัดแสดงไว้

2. แนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ร่วมกับกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ โบราณคดีหนองราชวัตร จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ คือ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ให้กับแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร รวมทั้งส่งต่อไปยังหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ในชุมชนที่มีความต้องการสื่อ การเรียนรู้ชุดนี้ และจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

3. ผลการประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม กับชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้โบราณคดีหนองราชวัตร เพื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ผลการทดลองใช้สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านผลผลิตของโครงการ ได้ผลผลิต ประกอบด้วย 1) สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 2) สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 3) สื่อประเภท สิ่งพิมพ์โปสเตอร์และแผ่นพับประชาสัมพันธ์แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 4) ผลผลิตที่ได้จากการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน จำนวน 4 ฐานกิจกรรม

3.2 ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้น 1) หน่วยงานบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร ผู้นำและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 2) โรงเรียนในเขตที่ตั้ง ของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ได้เล็งเห็นถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพที่ตนมีโดยใช้แหล่ง เรียนรู้ในชุมชนของตน 3) นักโบราณคดีประจำแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรได้รับการสนับสนุนในด้านการ พัฒนาแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรมากขึ้น 4) ผลกระทบด้านอื่น ๆ เกิดได้ชิ้นงานที่เป็นสื่อการเรียนรู้รูปแบบสื่อ มัลติมีเดียและสื่อวีดิทัศน์ รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับประชาสัมพันธ์

3.3 ด้านความยั่งยืน 1) ได้นำแนวทางในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์นี้ไปประยุกต์ต่อยอด สำหรับการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่คนในชุมชน ในวาระ 2) ได้รับความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญ ของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 3) ทำให้หน่วยงานภายในชุมชนเกิดการตื่นตัว ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน

ภิญโญ พูลสุข (2554: บทคัดย่อ) ได้รายงานการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ของนักเรียนชั้น

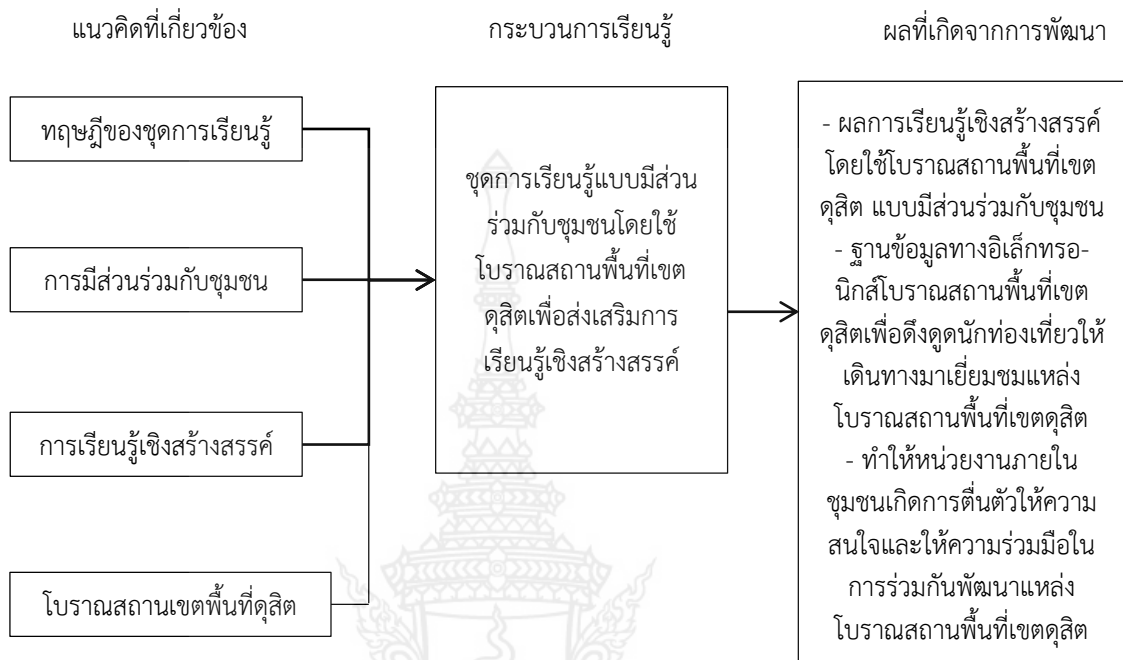
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนราสิกขาลัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนราสิกขาลัย มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.17/81.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนราสิกขาลัย หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดำรงศักดิ์ ทรัพย์เชื่อนพันธ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การนวดไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อหาผลการเรียนทักษะและเพื่อหาความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยที่สร้างจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ความรู้ที่ทักษะการนวดไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับมีความรู้ความเข้าใจมาก และมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก นอกจากนั้นผู้เรียนมีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ ที่อยู่ อาศัย สถานภาพ รายได้ และอาชีพ มีความต้องการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยไม่แตกต่างกันและโดยรวมเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานเรื่องดูแลสุขภาพและใช้ประกอบอาชีพ ความพึงพอใจชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยมากเพราะทนแทนหรือเสริมวิธีการเรียนแบบกลุ่มในห้องเรียน ลดเวลาเรียน อ่อนตัว สะดวก มีประสิทธิภาพและประหยัด

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 การสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาด้านชุมชน

ประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชน นักวิชาการ ประชาชนชาวบ้าน เจ้าหน้าที่คนในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ตั้งในโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชน นักวิชาการ ประชาชนชาวบ้าน เจ้าหน้าที่คนในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ตั้งในโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบอาสาสมัคร (Convenience Sampling)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

ประชากร ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตดุสิต นักเรียน/นักศึกษาในโรงเรียนพื้นที่เขตดุสิต

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่เขตดุสิต จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นลักษณะปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต เป็นลักษณะหนังสือแนะนำเกี่ยวกับโบราณสถานในเขตดุสิต 1 เล่ม
3. แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์นี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed method) ใช้ทั้งการวิจัยพัฒนาทดลองและการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารข้อมูลโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต

ศึกษา รวบรวมเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารข้อมูลโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต เพื่อสรุปข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานต่าง ๆ ในพื้นที่เขตดุสิต จากนั้นประสานงานกับเขตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจสภาพโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตต่าง ๆ โดยการเข้าไปในชุมชนและสนทนาเพื่อทำความรู้จักกับชุมชนที่อยู่ใกล้แหล่งโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต ในเรื่องของสถานที่ที่สำคัญภายในชุมชน ผู้นำชุมชน ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน การดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

ขั้นที่ 2 ขั้นออกแบบพัฒนาชุดการเรียนรู้และกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ จากการประชุมกลุ่มย่อย
2. นำผลการวิเคราะห์เพื่อหาหัวเรื่องในการกำหนดแนวทางการพัฒนาแหล่งโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการศึกษาเชิงสร้างสรรค์
3. จัดทำโครงการที่สอดคล้องกับหัวเรื่องที่กำหนด
4. ออกแบบชุดการเรียนรู้และกิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ และสื่อประชาสัมพันธ์ โดยมีขั้นตอนการออกแบบดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-Production)

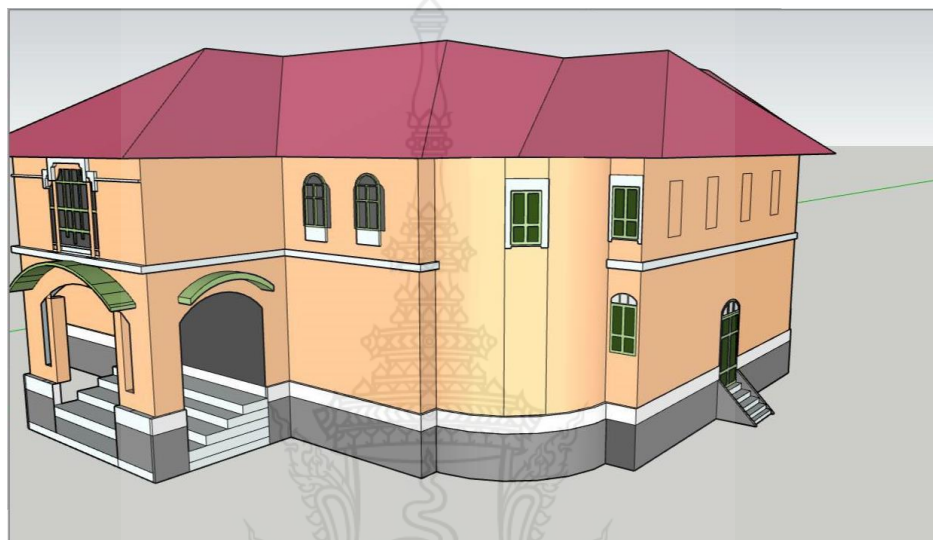
ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลโบราณสถานในเขตดุสิต ทั้งหมด 9 แห่ง เป็นการหาข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์โบราณสถานและจุดสำคัญจากสถานที่ท่องเที่ยววัน ๆ เพื่อนำมาสร้างเป็นโมเดลและข้อมูลในการบันทึกเสียงการบรรยาย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โบราณสถานที่สำคัญในเขตดุสิต

2. ขั้นตอนการผลิต (Production)

การพัฒนาหนังสือนำเที่ยวโบราณสถานในเขตดุสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม ใช้โปรแกรม Adobe illustrator CC ในการสร้างภาพร่าง โปรแกรม Sketch UP Pro ในการขึ้นแบบโมเดล 3 มิติ โปรแกรม Unity ในการทำ AR Code และโปรแกรม Adobe Audition CC ในการตัดต่อเสียง และอัดเสียง ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การสร้างโมเดล 3 มิติ ของโบราณสถานในเขตดุสิต

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานในเขตดุสิต 9 แห่ง ประกอบด้วย วัดเทพราชกุญชร วัดสุคันธาราม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดใหม่ทองเสน วัดราชผาติการาม เรือนหมอปพร วังสวนสุนันทา วังปารุสกวัน และพระอุโบสถ วัดโบสถ์สามเสน ผู้วิจัยได้นำมาออกแบบโมเดลและบรรยายเล่าเรื่องเชิงวัฒนธรรม โดยแต่ละสถานที่จะใช้เวลาในการนำเสนอ 40-60 วินาที และการออกแบบโมเดลได้ให้สีโมเดลที่ค่อนข้างเหมือนจริง เพื่อให้ผู้ชมได้เกิดความรู้สึกถึงโบราณสถานนั้น ๆ ได้

3. ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production)

เมื่อทำการออกแบบโมเดลแต่ละโบราณสถานเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตัดต่อและใส่เสียงบรรยายประกอบ แล้วจึงนำไปสร้างมาร์คเกอร์ และออกแบบหนังสือคู่มือนำเที่ยว ประกอบการนำเสนอโมเดล โดยใช้หลักการสแกนมาร์คเกอร์ในลักษณะ QR Code ผ่านโทรศัพท์มือถือ (นิพนธ์ บริเวธานนท์, 2561) ดังภาพที่ 3

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

Benchamabophit Dusitwanaram Temple

ข้อมูลจาก: วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
Source: Benchamabophit
Dusitwanaram Temple

วังปารุสกวัน

Parutsakawan Palace

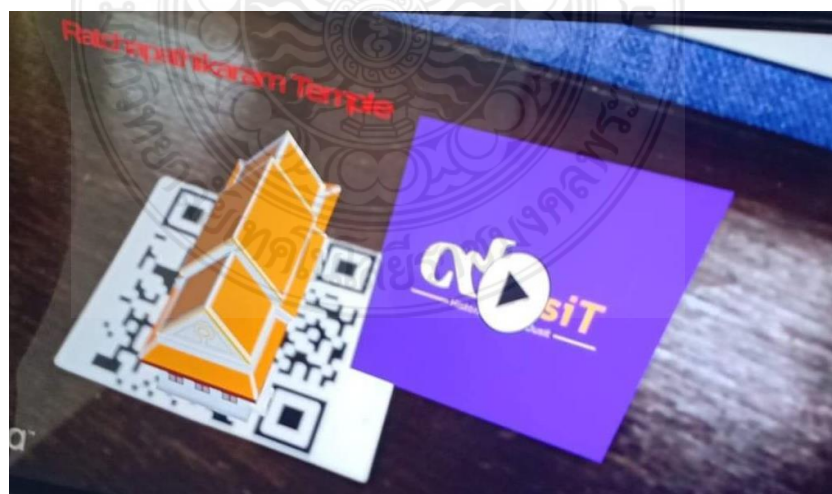

ข้อมูลจาก: วังปารุสกวัน
Source: Parutsakawan Palace

ภาพที่ 3 การออกแบบหนังสือคู่มือแนะนำเที่ยวประกอบการนำเสนอโมเดล

4. ขั้นตอนการทดสอบอนิเมชัน (Test Animation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบการทำงานของสแกนมาร์คเกอร์ และการแสดงผลทั้งภาพและเสียงบรรยายด้วยผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญ เมื่อพบข้อผิดพลาดได้นำมาปรับปรุงแก้ไขจนไม่เกิดข้อผิดพลาดและได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การแสดงผลการทำงานของโบราณสถานในเขตดุสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองใช้ชุดการเรียนรู้และกิจกรรม

ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวแบบ One –Group Pretest-Posttest Design ลักษณะการทดลองแบบนี้คือโดยการทำการทดสอบก่อนทำการทดลองแล้วจึงเอากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ที่อยู่ในโรงเรียนประถมหรือมัธยมของพื้นที่เขตดุสิตจำนวน 40 คน มาทำการทดลองกับการกระทำที่ต้องการศึกษา เมื่อทำการทดลองแล้วจึงทำการทดสอบอีกครั้ง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการทดลองซึ่งสามารถทำได้รวดเร็ว ควบคุมเวลาของกลุ่มได้แน่นอนและประหยัด สามารถอธิบายได้ดังนี้

- ทดสอบพื้นฐานความรู้ (Pre-test) ใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการทดสอบ
- ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งชุดการเรียนรู้และกิจกรรมนี้ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้
- ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อผู้เรียนผ่านการเรียนครบบทเรียนแล้ว ทำการทดสอบผลการเรียนอีกครั้งด้วยแบบทดสอบ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน
- ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้ชุดการเรียนรู้ในพื้นที่ชุมชน

นำชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่มีผ่านการทดลองใช้และมีประสิทธิภาพไปให้กับโรงเรียนประถม มัธยมศึกษา หน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่ดุสิต เพื่อใช้เป็นการเรียนรู้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ
2. วิเคราะห์หาความยากง่ายและอำนาจจำแนกของข้อสอบ
3. วิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย
4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ
5. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ (Index of Consistency)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบ

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของข้อสอบ
 R แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก
 N แทน จำนวนผู้ตอบข้อสอบทั้งหมด

3. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

$$B = \frac{R_u - R_l}{N}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
 R_u แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกของกลุ่มสูง
 R_l แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกของกลุ่มต่ำ
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

4. การหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

5. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

6. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้สูตรของโลเวท (Lovett)

$$r_{\alpha} = 1 - \frac{k \sum x_1 - \sum x_1^2}{(k-1)(x_1 - C)^2}$$

เมื่อ	r_{α}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	x_1	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

7. การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

$$t = \frac{\sum D^2}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	A	แทน	จำนวนคู่ของคะแนน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ 2) พัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ผลการดำเนินงานวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์
2. ผลผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

4.1 ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตคูสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์นี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโบราณสถาน จำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย วัดเทวราชกุญชร วัดสุคันธาราม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดใหม่ทองเสน วัดราชผาติการาม เรือนหมอพร วังสวนสุนันทา วังปารุสกวัน และพระอุโบสถ วัดโบสถ์สามเสน ซึ่งโมเดลแต่ละแห่งสามารถนำเสนอในรูปแบบของโมเดล 3 มิติ พร้อมทั้งวิดีโอประกอบคำบรรยายประวัติความเป็นมาของแต่ละโบราณสถาน ซึ่งได้นำชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตคูสิตที่พัฒนาขึ้นไปประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม

รายละเอียด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ด้านเนื้อหา	4.53	0.52	ดีมาก
ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบ	4.20	0.77	ดี
ด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน	4.33	0.49	ดี
ภาพรวม	4.36	0.59	ดี

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิตโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านเนื้อหา มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.52) รองลงมาได้แก่ ด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.49) และด้านการออกแบบและจัดรูปแบบ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.77)

สำหรับโมเดล 3 มิติของโบราณสถานจำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย วัดเทพราชกุญชร วัดสุคันธาราม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดใหม่ทองเสน วัดราชผาติการาม เรือนหมอพร วังสวนสุนันทา วังปารุสกวัน และพระอุโบสถ วัดโบสถ์สามเสน ดังภาพที่ 1-9

24

Parutsakawan Palace It is situated in the suan dusit compound. King Rama V graciously ordered to build this palace for field marshal Somdet Phrachao Borommawongthoe Kromma Luang Phisanulok Prachanat on the occasion that he graduated from The Military academy in Russia and Return to Thailand. King Rama V named the palace Phra tamnak suan parut sakawan (Literally marian plum garden).

also, The King ordered to hold a royal opening ceremony at this new palace on April 5, 1906.

When King Rama VI acceded to the throne, he gave Phra Tamnak suan Chittada Where he resided and which was situated in the east of suan parut sakawan in exchange for the land near Itha wasuki, which belonged to field marshal Somdet Phrachao Borommawongthoe Kromma Luang Phisanulok Prachanat and ordered the renovation for both Parut Sakawan Palace and the new palace in 1911. The symbols of chak (narai's weapon) and ta bong (bludgeon) which were the royal insignia of field marshal Somdet Phrachao Borommawongthoe Kromma Luang Phisanulok Prachanat, and were put on all the gates around the wall of the palace. He resided in this palace until his death. Afterwards, When the revolution took place in 1932. The new authorities had expropriated the Parut Sakawan Palace to be used as government office. Nowadays, This palace is the location of metropolitan police bureau, The royal thai police.

Bus : 72 , 503

Historic site, Parutsakawan Palace, is over 100 years

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

Benchamabophit Dusitwanaram Temple

ข้อมูลจาก: วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
Source: Benchamabophit
Dusitwanaram Temple

ภาพที่ 1 การนำเสนอโบราณสถาน วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

วัดเทวราชกุญชร

Devarajkunchon Temple

ข้อมูลจาก: วัดเทวราชกุญชร
Source: Devarajkunchon Temple

Ruan Mor Phon Museum located within the compound of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, was once part of the residence of Admiral

Prince Abhakara Kiativongse, Prince of Chumphon (Nang Loeng Palace) which was granted to him by King Rama V. Following his resignation, he studied traditional medicines and provided free medical treatment to all people. As a result, he was also otherwise known as "Doctor Phon." He later went back to serve and passed away in 1923 in Chumphon. In 1936, Department of Vocational Education purchased the land with the 2 two-storey wooden houses from Lady Man Abhakara na Ayutthaya and Momchao Rujyakara Abhakara na Ayutthaya, the owners after Prince Abhakara Kiativongse, in order to expand the facilities of then Panichyakam Phra Nakorn College. The college later demolished the two storey wooden mansion that belonged to Mom Chao Rujyakara while keeping the other Lady Man's two storey mansion and later converted it into a co-op store. Until 1976 when His Majesty King Rama V visited the college in the opening ceremony of Prince Abhakara Kiativongse's monument, the king asked, "Was there anything left that used to be a part of the palace?" Professor Thammanoon Rikapanich, the director at the time replied, "There was a mansion." The King then responded, "You may preserve it." And there it was "Ruan Mom Mian."

Bus : 5 , 16 , 23 , 70 , 99 , 157 , 201 , 505 , 509

Historic site, Ruan Mor Phon, is over 100 years

ภาพที่ 2 การนำเสนอโบราณสถาน วัดเทวราชกุญชร

Bot Samsen Temple is a royal temple for the Theravada Buddhist monks of the Maha Nikaya sect in Thailand. The land area is 12,800 square metres. It was established on February 1st, 1708 and received Prarachan Wisuksamisima on February 20th, 1728 in the late Ayudhaya

period of Somdej Phra Chaoyuhua Boromakot. The architect who built the temple is not known and after the establishment of the Rattanakosin Island, The temple was renovated by Somdet Phra Bawornrajchao

Maha Sura Singhanat. Today, the temple continues to be well -maintained and conserved.

Bus : 3 , 9 , 16 , 30 , 32 , 33 , 49 , 65 , 66 , 505

Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

วัดสุคันธาราม

Sukhantharam Temple

ข้อมูลจาก: www.watsukhan.blogspot.com
Translate: Teacher Ladaporn Srakang

ภาพที่ 3 การนำเสนอโบราณสถาน วัดสุคันธาราม

วัดใหม่ทองเสน

Mai Thongsen Temple

ข้อมูลจาก: www.sys.dra.go.th
 Translate: Teacher Ladaporn Srakang

Ratchaphatikaram Temple Phra Ubosot was built according to the "Non Traditional Style" architecture which was the favorite pattern of Phra Nang Klao Chao Yu Hua (King Rama III) mixed with the Annamese art. Phrabat Somdet Phra Pinklao assigned the Annamese people in the neighborhood to build Phra Ubosot. Hence, its artistic style is Chinese-Annamese. The Buddhist monasteries during the reign of King Rama III were mostly built and renovated with nontraditional style. The main characteristics of "Non Traditional Style" are rectangular layout, raised floor, side terraces, front and back verandas, pillars supporting eaves and phoenix's wings roof. The roof has a gable or a pediment made of masonry. The construction is decorated with Chinese auspicious pattern on stucco or with colorful chinaware it was built without Chofa (gable apex), Nak Sadung (Naga structure on gable) and Hang Hong (Phoenix's tail).

Bus : 18 , 28 , 66 , 125 , 515 , 539
 Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

ภาพที่ 4 การนำเสนอโบราณสถาน วัดใหม่ทองเสน

Mai Thongsen Temple was formerly known as the Big Buddha Temple. It is located in the area of Kiakskai Intersection, opposite the Air Defense Artillery Division, Taharn Road, Nakorn Chaisri Subdistrict, Dusit District, Bangkok. Phra Dharmmaudom (Thuek) was built in 1822 to devote as a merit to parents. It was named after Thong and Sen. At that time, he was the deputy abbot of Phra Chetuphon Wimalmangalaram Temple (Wat Pho) where the abbot was Phra Maha Samana Chao Krompramanuchit Chinoros Phra Dharmmaudom (Thuek) was the monk who preached sermon along with Somdej Phra Phutthajarn (To Phromsang) in the early reign of King Rama III. Both of them were at the same age, had similar attitude and got along with each other well. Therefore, they constructed Phra Pang Pa Lelai at this temple. Both of them had equal Buddhist qualifications, meditation and sciences. They had an opportunity to preach sermon in front of King Rama IV.

Bus : 3 , 65 , 90 , 117

Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

วัดราชผาติการาม

Ratchaphatikaram Temple

ข้อมูลจาก: วัดราชผาติการาม
 Source: Ratchaphatikaram Temple

ภาพที่ 5 การนำเสนอโบราณสถาน วัดราชผาติการาม

วัดโบสถ์สามเสน

Bot Samsen Temple

ข้อมูลจาก: www.asaconservationsaward.com
Source: www.asaconservationsaward.com

Sukhantharam Temple is located on Sukhantharam Road, Suan Chitralada Subdistrict, Dusit District, Bangkok. It is operated under Mahanikai Sangha. The temple covers 10 rai, 1 ngan, 88 square wah. The title deed is No. 4829, No. 3. Sukantaram Temple was built around 1997 by the Suwan Malik Family together with the locals. The temple was called "Wat Mai " (new temple) because it was built after other temples in its neighborhood. Later, its name was changed to "Sukhantharam Temple" and has been widely known until now. The renovation began around 1945 onwards until now. Sukhantharam Temple was officially granted the area for temple construction on 1918 or earlier. The area is 15 meters wide and 3 meters long. It was officially announced on March 19, 1920. Sukhantharam Temple has offered Dharma courses since 1958. The temple has a library. Bangkok Health Service regularly visits. The temple also allows government agencies to use its sermon hall to offer services to people.

Bus : 5 , 50 , 12

Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

ภาพที่ 6 การนำเสนอโบราณสถาน วัดโบสถ์สามเสน

6

Devarajkunchon Temple is a third-rank royal monastery of the Voravitharn class. Established in 1307 during the Ayutthaya period, it was originally a civil institution called Samo Khraeng Temple, after the tree of the family Combretaceae or Samo Pongraeng in Thai, which grew prolifically in this neighborhood. Some people believe that the word samo comes from thamo in Khmer, which means stone or rock, and the temple might have been formerly called Thamo Khraeng, meaning solid rock.

In the first reign of the Pattanakosin period, Prince Mahasurasinghanad, the Prince of the Front Palace, had the temple restored. The restoration was continued by Prince Phithak Montri, son of Princess Si Sudarak, who was the elder sister of King Rama I the Great and matriarch of the Montriikul family. In the following reign, Prince Phithak Thewet, son of King Rama II and founder of the Kunjara family from which the word 'kunchon' in the temple's nomenclature is derived, followed suit. When the prince passed away, the patronage was transferred to his son, Prince Singhanad Rajdurongrith, and successive members of the Kunjara family.

Bus : 3 , 9 , 30 , 32 , 33 , 49 , 65

Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

พิพิธภัณฑ์เรือนหมอพร

Ruan Mor Phon Museum

ข้อมูลจาก: www.asaconservationsaward.com
Source: www.asaconservationsaward.com

ภาพที่ 7 การนำเสนอโบราณสถาน พิพิธภัณฑ์เรือนหมอพร

วังปารุภัสถ์กวัน

Parutsakawan Palace

ข้อมูลจาก: วังปารุภัสถ์กวัน
Source: Parutsakawan Palace

Benchamabophit Dusitwanaram Temple, also known as the Marble Temple, is a royal monastery of the first rank belonging to the Ratchaworawihan class. Built in an unknown period, it was formerly called Laem Temple or Sai Thong Temple before King Mongkut (King Rama IV) bestowed the name Benchabophit, which means a monastery of five royals as these esteemed personages jointly contributed to the restoration of this religious sanctuary.

When Suan Dusit Park, now the site of Dusit Palace, was constructed in the neighborhood of the temple in the reign of King Chulalongkorn (King Rama V), the King commanded the re-establishment of the temple and renamed it Benchamabophit Dusitwanaram, which means temple of the Fifth Reign located in the vicinity of Suan Dusit Park.

Bus : 72 , 503

Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

ภาพที่ 8 การนำเสนอโบราณสถาน วังปารุภัสถ์กวัน

สารบัญ

Content

สถานที่ (Historic Site)

1. วัดมัญจาคีรี (Benchamabophit Dusitwanaram Temple)
2. วัดถาวรจตุรทิศ (Devarajjunchon Temple)
3. วัดสุคันธาราม (Sukhantharam Temple)
4. วัดไม้ทองเสน (Mai Thongsan Temple)
5. วัดราชผาติการาม (Ratchaphatikaram Temple)
6. วัดโบสถ์สามเสน (Bot Samsen Temple)
7. พิพิธภัณฑ์เรือนมอญ (Ruan Mor Phan Museum)
8. วังปารุภัสถ์กวัน (Parutsakawan Palace)
9. วังสวนสุนันทา (Suan Sunandha Palace)

หน้าที่ (Page)

- 1
- 4
- 7
- 10
- 13
- 16
- 19
- 22
- 25

วังสวนสุนันทา

Suan Sunandha Palace

ข้อมูลจาก: www.ssu.ac.th
Translate: Teacher Ladaporn Srakang

ภาพที่ 9 การนำเสนอโบราณสถาน วังสวนสุนันทา

4.2 ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

คณะผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

การทดสอบ	$\bar{x}$	S	$\bar{D}$	SD	t	p
ก่อนเรียน	16.90	4.34	2.34	3.46	16.848**	.000
หลังเรียน	28.25	5.85				

จากตารางที่ 2 พบว่า การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์มีคะแนนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

เมื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิตตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในเขตดุสิต จำนวน 40 คน โดยการแจกหนังสือนำเที่ยวโบราณสถาน พร้อมทั้งให้ติดตั้งแอปพลิเคชัน 9Dusit เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในศึกษาข้อมูลโบราณสถานต่าง ๆ ในเขตดุสิต ซึ่งผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม

รายละเอียด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา	4.40	0.51	มาก
ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบ	3.93	0.70	มาก
ด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน	4.07	0.26	มาก
ภาพรวม	4.13	0.49	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนับจำนวน 40 คน ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ในเขตอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตอุตสาหกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านเนื้อหา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.51) รองลงมาได้แก่ ด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.26) และ ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.70)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ (อพ.สธ.) ด้านการอนุรักษ์โบราณสถานทางกายภาพ
2. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์
3. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์
4. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาด้านชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน นักวิชาการ ประชาชนชาวบ้าน เจ้าหน้าที่คนในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ตั้งในโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบอาสาสมัคร (Convenience Sampling) จำนวน 15 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่เขตดุสิต จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยออกแบบและสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นลักษณะปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต เป็นลักษณะหนังสือนำเที่ยวโบราณสถานในเขตดุสิต 1 เล่ม
3. แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับโบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าสถิติ t-test

5.1 สรุปผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลตามผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ พบว่า ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีจำนวนโบราณสถาน 9 แห่ง ประกอบด้วย วัดเทวราชกุญชร วัดสุทัศน์วราราม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม วัดใหม่ทองเสน วัดราชผาติการาม เรือนหมอพร วัดสวนสุนันทา วัดป่าสุกวัน และพระอุโบสถ วัดโบสถ์สามเสน ซึ่งโมเดลแต่

ละแห่งสามารถนำเสนอในรูปแบบของโมเดล 3 มิติ พร้อมทั้งวิดีโอประกอบคำบรรยายประวัติความเป็นมาของแต่ละโบราณสถาน ซึ่งเมื่อประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิตโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.59)

2. ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ พบว่า การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์มีคะแนนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจำนวน 40 คน ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ในเขตดุสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.49)

5.2 อภิปรายผล

ผู้วิจัยขออภิปรายผลประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์มีคะแนนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ชุดการเรียนรู้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการทดลองซึ่งเป็นคนในชุมชนเกิดความเข้าใจและทราบเรื่องราวโบราณสถานในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่สะท้อนเรื่องราวในอดีต ก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนด้านการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว สร้างกิจกรรมต่าง ๆ อันสืบเนื่องจากการท่องเที่ยวพร้อม ๆ กับการศึกษาหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเรียม นิลพันธุ์ และศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย (2558) ได้ทำการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า คนในชุมชนเกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้มี ประโยชน์อย่างสูงสุด เกิดความรักชื่นชม ห่วงแหน และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันมีค่าของท้องถิ่นและของประเทศชาติ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีชิ้นงาน ผลงานที่สะท้อนความคิดสร้างสรรค์และเกิดความภาคภูมิใจในชิ้นงานของตนเอง มีความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกนถุน บางท่าไม้ และคณะ (2558) ได้ทำการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้โบราณคดีหนองราชวัตร จังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ผลการประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้โบราณคดีหนองราชวัตร เพื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ผลการทดลองใช้สรุปได้ดังนี้

1. ด้านผลผลิตของโครงการ ได้ผลผลิต ประกอบด้วย 1) สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 2) สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ เรื่อง แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 3) สื่อประเภท สิ่งพิมพ์โปสเตอร์และแผ่นพับประชาสัมพันธ์แหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 4) ผลผลิตที่ได้จากการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน จำนวน 4 ฐานกิจกรรม

2. ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้น 1) หน่วยงานบริหารส่วนตำบลหนองราชวัตร ผู้นำและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 2) โรงเรียนในเขตที่ตั้งของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร ได้เล็งเห็นถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพที่ตนมีโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของตน 3) นักโบราณคดีประจำแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรได้รับการสนับสนุนในด้านการพัฒนาแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรมากขึ้น 4) ผลกระทบด้านอื่น ๆ เกิดได้ขึ้นงานที่เป็นสื่อการเรียนรู้รูปแบบสื่อ มัลติมีเดียและสื่อวีดิทัศน์ รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับประชาสัมพันธ์

3. ด้านความยั่งยืน 1) ได้นำแนวทางในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์นี้ไปประยุกต์ต่อยอด สำหรับการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่คนในชุมชน 2) ได้รับความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตร 3) ทำให้หน่วยงานภายในชุมชนเกิดการตื่นตัวให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาแหล่งโบราณคดีหนองราชวัตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชน

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความ พึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตดุสิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา เช่น การมีส่วนร่วม หลักการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาชุมชน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องใช้ในงานพัฒนาชุมชน และคนก็มีส่วนสำคัญที่สุด เพราะคนเป็นศูนย์กลางหลักในการพัฒนาที่จะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาไปในทางที่ดี การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการพัฒนาชนบท ไม่มีประเทศไหนที่พัฒนาโดยปราศจากการร่วมมือของประชาชน (ยุพาพร รูปงาม, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจิตจำนง กิตติภักดี (2532) ได้ให้หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐการนั้น ทำให้สร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เพื่อให้ต่างฝ่ายได้รับรู้ถึงปัญหาและความต้องการไปพร้อมกัน ประชาชนก็จะได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นในการทำกิจกรรมและการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมเป็นหลักประกันที่สำคัญที่จะทำให้ประชาชนทุกคนดำเนินชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรให้ผู้เข้าอบรมได้มีส่วนร่วมในการใช้ชุดการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้กระทำโดยอิสระตามความสนใจทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในขณะทำกิจกรรม

1.2 ควรตรวจสอบระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มีความเร็วสูง เพื่อไม่ให้เกิดการกระตุ้นเวลาเชื่อมต่อสัญญาณ

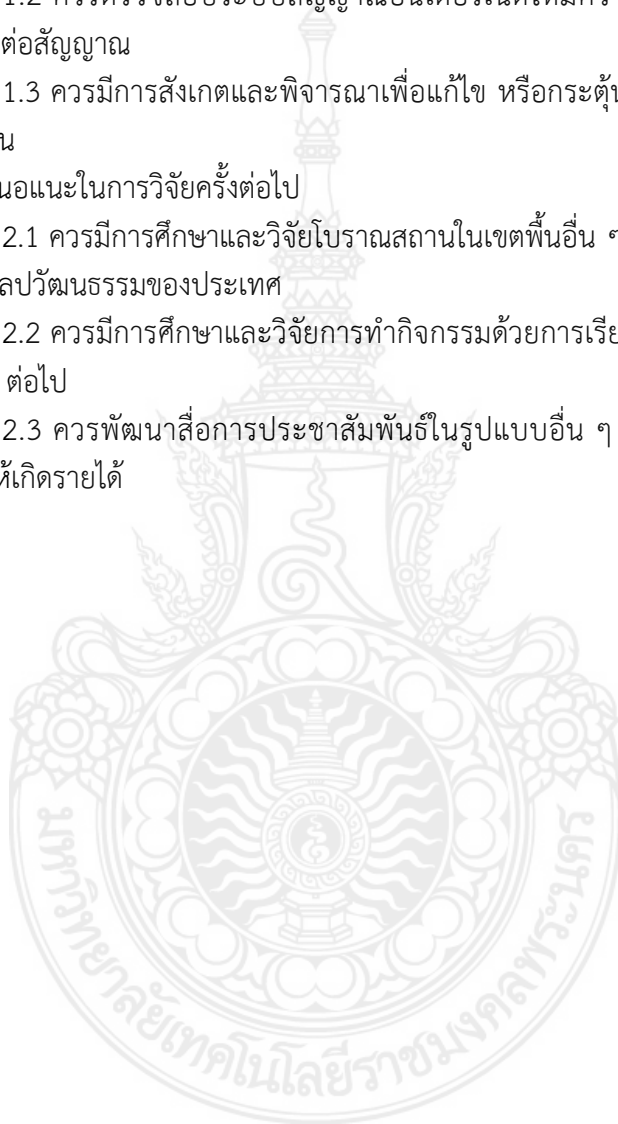
1.3 ควรมีการสังเกตและพิจารณาเพื่อแก้ไข หรือกระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและวิจัยโบราณสถานในเขตพื้นที่อื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของประเทศ

2.2 ควรมีการศึกษาและวิจัยการทำกิจกรรมด้วยการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ที่จะมีผลต่อดัชนีแปรตามอื่น ๆ ต่อไป

2.3 ควรพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับชุมชน ก่อให้เกิดรายได้

บรรณานุกรม

- กองนโยบายและแผนงาน (2555). รายงานการศึกษาโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน
ในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2554. สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุ. สภาลาดพร้าว.
- จิตจำนง กิติกิริติ. (2532). การพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร.
- จอห์น เฮากินส์. (2552). *เศรษฐศาสตร์สร้างสรรค์ The Creative Economy*. วาณิชย์พันธ์.
กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ.
- ดำรงศักดิ์ ทรัพย์เชื่อนพันธ์. (2553). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพมหานคร.
- ณรงค์ วาริชล. (2550). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลสู่ “เมืองน่า
อยู่ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐ
ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทานตะวัน อินทร์จันทร์. (2546). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย
ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนวัฒน์ คำภีลานนท์. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาล
เมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นิพนธ์ บริเวรณันท์. Augmented Reality เมื่อโลกความจริงผนวกเข้ากับโลกเสมือน. [Online].
Available: [http://old.ebboks.in.th/download/30348/Augmented Reality](http://old.ebboks.in.th/download/30348/Augmented%20Reality). [2561,
ธันวาคม 26].
- ปรีดา เจริญวารางกุล. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขต
เทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ภิญโญ พูลสุข. (2554). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. รายงานผลขอประกอบการเลื่อนวิทยฐานะ. โรงเรียนนราสิกขาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์ และศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2558). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์. วารสารศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน.
- ยุพาพร รุปงาม. (2545). การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานงบประมาณในการปฏิรูประบบราชการ. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยุพิน ระพีพันธุ์. (2544). ความรู้ ทักษะและการจัดการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจำแนกประเภทมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้งในเขตเทศบาลเมืองพนัส อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาชุมชน, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2550). การสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้. อดิเรก: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.
- อรพรรณนา ภมรสวรรณ. (2544). การมีส่วนร่วมของสมาชิกนิคมในการจัดการ นิคมสร้างตนเองเพื่อการพึ่งตนเอง : ศึกษากรณีสร้างตนเองภาคใต้ตามแผนถอนสภาพนิคม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญที่ปรึกษาโครงการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๘๑.๐๒/ ๕๑๕

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๓๙๙ ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตดุสิต

ด้วย นางสุนารี จุลพันธ์และคณะ ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่จะให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพพื้นที่และการจัดการเรียนรู้ในเขตดุสิตได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ใคร่ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านสำหรับการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุซาดา เกตุดี)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร ๐๒-๖๖๕๓๗๗๗๗ ต่อ ๗๑๐๓

โทรสาร ๐๒-๖๖๕๓๗๗๗๗

แบบตอบรับการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย

เรื่อง ตอบรับการเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตามที่คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้เชิญข้าพเจ้านายนาวี...แก้วประไพ ตามหนังสือเชิญ ที่ ศจ.๑๕๘๑.๑๒/๕๑๔ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ให้เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้โบราณสถานพื้นที่เขตดุสิต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

ในการนี้ข้าพเจ้ายินดีที่จะเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยดังกล่าว และขอขอบคุณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นอย่างยิ่งที่ได้เกียรติเชิญข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(นายนาวี แก้วประไพ)

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือแนะนำเที่ยวโบราณสถานในเขตคูสิต
โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสือแนะนำเที่ยวโบราณสถานในเขตคูสิตโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม จำนวน 9 แห่งที่เป็นโบราณสถานที่ยื่นทะเบียนมรดกโลกให้กับนักท่องเที่ยวใช้ศึกษาประวัติข้อมูลต่าง ๆ ก่อนเข้าไปดูสถานที่จริง ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้หนังสือแนะนำเที่ยวที่พัฒนาขึ้นมีประโยชน์สูงสุด โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 = มากที่สุด   4 = มาก   3 = ปานกลาง   2 = น้อย   1 = น้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. ข้อมูลโบราณสถานทั้ง 9 แห่งครบถ้วน					
2. ข้อมูลด้านภาพและเสียงที่เกี่ยวกับโบราณสถานชัดเจน					
3. โมเดล 3 มิติที่แสดงสอดคล้องกับแหล่งโบราณสถานในแต่ละแห่ง					
4. แผนที่โบราณสถานแสดงตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวในภาพรวมครบถ้วน					
5. ข้อมูลโบราณสถานสามารถเชื่อมโยงข้อมูลแต่ละแห่งได้อย่างถูกต้อง					
ด้านการออกแบบและจัดรูปแบบ					
1. วิธีการนำเสนอข้อมูลใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน					
2. การจัดวางองค์ประกอบหน้าจომีความสวยงาม					
3. การตอบสนองของระบบ มีความรวดเร็ว					
4. รูปแบบตัวอักษรมีความเหมาะสมและอ่านง่ายชัดเจน					
5. พื้นหลัง โมเดล 3 มิติ และภาพประกอบ มีความชัดเจน					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน					
1. สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับศึกษาหาความรู้ได้					
2. เป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโบราณสถานเขตดุสิตได้					
3. ข้อมูลโบราณสถานสามารถตอบสนองสำหรับการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี					
4. ประสิทธิภาพของหนังสือแนะนำเที่ยวในภาพรวม					
5. หนังสือแนะนำเที่ยวสามารถนำไปใช้งานได้จริง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

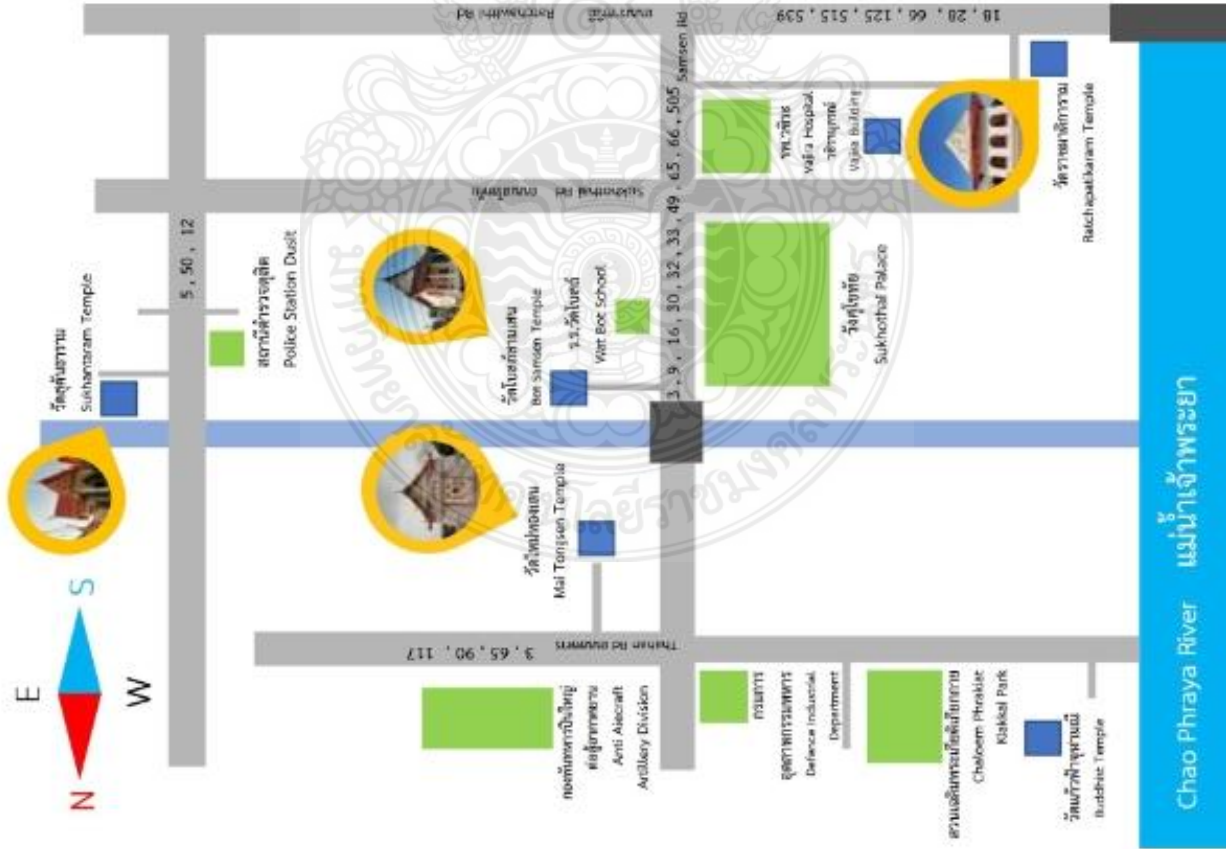
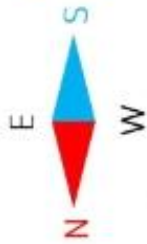
ขอบคุณที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ชุดการเรียนรู้โบราณสถานในเขตพื้นที่ดงสิต

Suansunandha Palace Suan Sunandha Rajabhat University is located at 11U-Thong-Nak Road, Dusit District, Bangkok 10300 Thailand. Tel +662-160-1111 The University campus is of a historic origin that was once a part of Dusit Palace, the Royal Compound of King Rama V. Long before, it served as Royal Garden and the residential compound for his visiting allies, it was named "Suan Sunandha"

Educational Metamorphosis
 During the reign of King Rama VI, there were thirty-two residential sites for King Rama V's Royal family and entourage at Suan Sunandha. Princess Suthasineenat, who was one of King Rama V's consorts, resided at the Sai Sutha Nopadol Mansion in 1924, which is still one of the six present excellent existing mansions.

Princess Suthasineenat had ladies in waiting at court, so she commissioned the construction of Nipakam School for them to learn both etiquette and handicrafts. During the reign of King Rama VII in 1937, His Majesty's representatives considered Suan Sunandha as residence of the Prime Minister, members of the Cabinet, and members of the Parliament. Through deliberation, the cabinet decided to use the site for educational purpose instead, and passed a resolution to dedicate Suan Sunandha as a school for girls named "Suan Sunandha School" on May 17, 1937. Over many years, Suan Sunandha has then developed and expanded to cover various fields of education.

Bus : 3 , 9 , 16 , 30 , 32 , 33 , 49 , 65 , 110 , 505

Historic site, Suansunandha Palace, is over 100 years

คู่มือการใช้งาน

Manual

การใช้ QR-Code

1. ติดตั้งโปรแกรม 9Dusit
2. ใช้โปรแกรม 9Dusit ส่อง QR- Code เพื่อดูภาพ 3 มิติ โบราณสถาน และรู้ชื่อและนวัตสถานที่นั้น
3. ใช้ Google Lens ส่อง QR-Code เพื่อหาข้อมูลสถานที่นั้นเพิ่มเติม
4. สำหรับมือถือที่ใช้ระบบ IOS สามารถใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจาก QR-Code

For using QR-Code

1. Install Application 9 Dusit.
2. Use application 9 Dusit to scan QR-Code for viewing 3D Models and videos of historic site.
3. Use Google Lens to scan QR-Code for searching to information of historic site.
4. In case of an IOS phone, the camera can be used to search for information via QR-code directly.

สารบัญ

Content

สถานที่ (Historic Site)

1. วัดมัจฉานพิตยสถานวราราม (Benchamabophit Dusitwanaram Temple)	4
2. วัดมอระตะภูเจด	4
(Devrajunchan Temple)	7
3. วัดสุคันธาราม	10
(Sukhantharam Temple)	13
4. วัดไผ่แก้วเสลา	16
(Mai Thongsen Temple)	19
5. วัดราชเทวีถาวราราม	22
(Ratchaphatikaram Temple)	25
6. วัดโสมนัสเสลา	
(Bot Samsen Temple)	
7. พิพิธภัณฑ์เรือรบหลวง	
(Ruan Mor Phon Museum)	
8. วัดประดู่สีกัน	
(Parutsakawan Palace)	
9. วัดสวนสุนันทา	
(Suansunandha Palace)	

วัดสวนสุนันทา

Suansunandha Palace

ข้อมูลจาก: www.ssu.ac.th

Translate: Teacher Ladaporn Srakang

วังสวบลุบันกา ในรัชสมัย

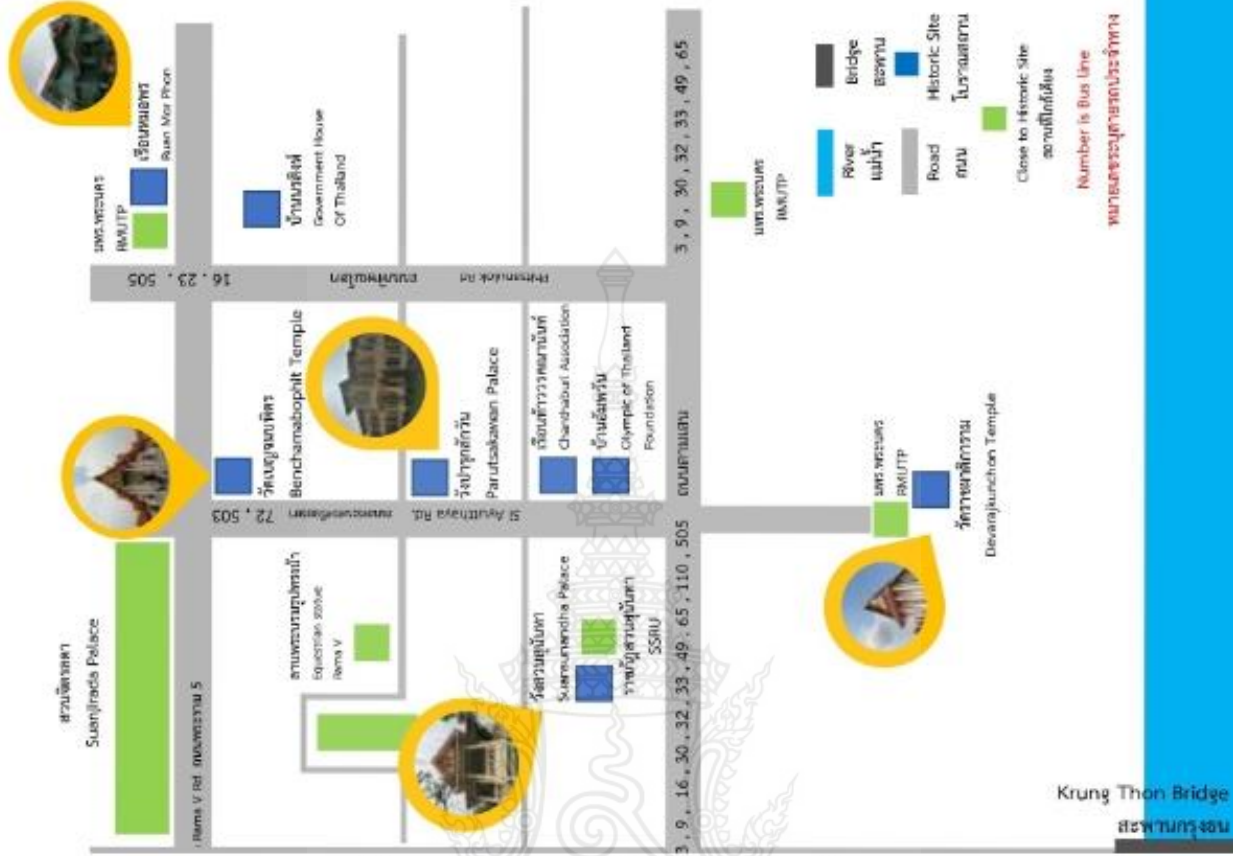
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สวสนันทา ได้เป็นที่ประทับของพระมหาดไทย พระราชธิดาและเจ้าจอมมารดา ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จำนวน 32 ตำหนัก รวมทั้งอาคารที่พักของบรรดาข้าราชการ

โดยมีพระวิมาดาเธอ กรมพระสุทธาสินีนาฏ ปิยมหาราชปดิวรัดา ประทับ ณ ตำหนักสายสุทธาทนตลอด ตั้งแต่ พ.ศ. 2467 ปัจจุบันมีสภาพใกล้เคียงกับของเดิมมากที่สุดอยู่ 6 ตำหนัก เนื่องจากมีผู้นานาชาติและหลวงของตน มาถวายตัวต่อพระวิมาดาเธอกรมพระสุทธาสินีนาฏ ปิยมหาราชปดิวรัดา เป็นจำนวนมาก พระวิมาดาเธอฯ จึงทรงให้สร้างโรงเรียนนิภาคารลอนดอนหลักสูตรการศึกษาสมัยนั้น รวมทั้งอบรมมารยาทและการมีตัวตนเป็นกิจการในโดยปริยาย

พ.ศ. 2480 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ริเริ่มที่จะให้เป็นที่พักอาศัยของนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่คณะรัฐมนตรีเดิมได้ใช้สถานที่นี้ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา ของรัฐกระทรวงธรรมการจึงได้จัดตั้งให้เป็นสถานศึกษาสำหรับกุลสตรี ชื่อโรงเรียนสวสนันทาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2480 ตั้งแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน สวสนันทาพัฒนาด้านการศึกษาต่อเนื่อง

สายรถประจำทาง : 3 , 9 , 16 , 30 , 32 , 33 , 49 , 65 , 110 , 505

โบราณสถานที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือวังสวสนันทา

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม เป็นพระอารามหลวง

ชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร เดิมชื่อ วัดแหลม หรือ วัดไทรทอง ภายหลังได้รับการพระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า "วัดเบญจมบพิตร" ซึ่งหมายถึงวัดของเจ้านาย ๕ พระองค์ที่ทรงร่วมกันปฏิสังขรณ์วัดแห่งนี้ ได้แก่

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพนมวัน กรมพระพิพิธโภคภูเบนทร์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัญชลี กรมพระพิทักษ์เทเวศร์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทินกร กรมหลวงวงศาณรงค์ที่ ๒ พระองค์เจ้าอินทนิล พระองค์เจ้าหญิงจรัส และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอินทนิล

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสร้างสวนดุสิตขึ้น พระองค์ทรงทำพิธีกรรมสถาปนาวัดขึ้นใหม่และพระราชทานนามว่า "วัดเบญจมบพิตร" อันหมายถึง วัดของพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลที่ ๕ เพื่อแสดงลำดับรัชกาลในมหากัจฉ์บรมราชวงศ์ และโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มสร้อยนามเป็น "ดุสิตวนาราม" เพื่อให้สอดคล้องกับที่ตั้งของวัด ซึ่งโบราณสถานที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือพระอุโบสถ

สายธงประจำทาง : 72, 503

โบราณสถานของวัดเบญจมบพิตรที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือพระอุโบสถ

วังปารุสกวัน เป็นพระตำหนักตั้งอยู่

ในบริเวณสวนดุสิต ซึ่งรัชกาลที่ ๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่อพระราชทานแดงจอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ-เจ้าฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกประชานาถในวโรกาสที่ทรงสำเร็จการศึกษา วิชาการทหารจากประเทศรัสเซียและเสด็จกลับประเทศไทย พระองค์ได้พระราชทานนามว่า พระตำหนักสวนปารุสกวัน (สวนมะพร้าว) อีกทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิธีการขึ้นพระตำหนักใหม่ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๔ และ

เมื่อ รัชกาลที่ ๕ เสด็จขึ้นครองราชย์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระตำหนักสวนดุสิตลดตำแหน่งเป็นประทับของ พระองค์ ซึ่งอยู่ในบริเวณด้านทิศตะวันออกของ สวนปารุสกวัน เพื่อแลกเปลี่ยนกับที่บริเวณทิวาสุกรีของ จอมพล สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ พร้อมทั้งให้มีการซ่อมแซม วังปารุสกวัน และพระตำหนักใหม่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๔ ประผู้โดยรอบกำแพงให้ติดตรา จักร และตะบอง อันเป็นตราประจำพระองค์ของ จอมพล สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ ไว้ที่ประตูโดยรอบกำแพง ซึ่งพระองค์ได้เสด็จประทับ ณ พระตำหนักนี้ตลอดพระชนมายุ ต่อมาเมื่อ มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ทางราชการได้เวนคืนบริเวณ วังปารุสกวัน เป็นที่ทำการของทางราชการ ปัจจุบันเป็นที่ทำการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งโบราณสถานที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือวังปารุสกวัน

สายธงประจำทาง : 72, 503

โบราณสถานของวังปารุสกวันที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือวังปารุสกวัน

Parutsakawan Palace It is situated in the suan duit compound. King Rama V graciously ordered to build this palace for field marshal Somdet Phrachao Boromawongthoe Kromma Luang Phitsanulok Prachanat on the occasion that he graduated from The Military academy in Russia and Return to Thailand. King Rama V named the palace Phra tamnak suan parut sakawan (Literally marian plum garden).

also. The King ordered to hold a royal opening ceremony at this new palace on April 5, 1906.

When King Rama VI acceded to the throne, he gave Phra Tamnak suan Chitlada Where he resided and which was situated in the east of suan parut sakawan in exchange for the land near the wasukri, which belonged to field marshal Somdet Phrachao Boromawongthoe Kromma Luang Phitsanulok Prachanat and ordered the renovation for both Parut Sakawan Palace and the new palace in 1911. The symbols of chak (nara's weapon) and ta bong (budgeon) which were the royal insignia of field marshal Somdet Phrachao Boromawongthoe Kromma Luang Phitsanulok Prachanat, and were put on all the gates around the wall of the palace. He resided in this palace until his death. Afterwards, when the revolution took place in 1932, the new authorities had expropriated the Parut Sakawan Palace to be used as government office. Nowadays, this palace is the location of metropolitan police bureau, The royal thai police.

Bus : 72 , 503

Historic site, Parutsakawan Palace, is over 100 years

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

Benchamabophit Dusitwanaram Temple

ข้อมูลจาก: วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

Source: Benchamabophit

Dusitwanaram Temple

วัดนครชุมน์

Devarajkunchon Temple

ข้อมูลทั่วไป: วัดนครชุมน์

Source: Devarajkunchon Temple

Ruan Mor Phon Museum located within the compound of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, was once part of the residence of Admiral

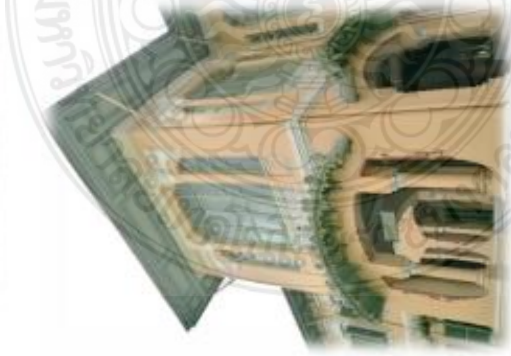
Prince Abhakara Kiartivongse, Prince of Chumphon (Nang Loeng Palace) which was granted to him by King Rama V. Following his resignation, he studied traditional medicines and provided free medical treatment to all people. As a result, he was also otherwise known as "Doctor Phon." He later went back to serve and passed away in 1923 in Chumphon. In 1936, Department of Vocational Education purchased the land with the 2 two-storey wooden houses from Lady Mian Abhakara na Ayuthaya and Momchao Rujyakara Abhakara na Ayuthaya, the owners after Prince Abhakara Kiartivongse, in order to expand the facilities of then Panichyakam Phra Nakorn College. The college later demolished the two storey wooden mansion that belonged to Mom Chao Rujyakara while keeping the other Lady Mian's two storey mansion and later converted it into a co-op store. Until 1976 when His Majesty King Rama V visited the college in the opening ceremony of Prince Abhakara Kiartivongse's monument, the king asked, "Was there anything left that used to be a part of the palace?" Professor Thammanoon Akkapanich, the director at the time replied, "There was a mansion." The King then responded, "You may preserve it." And there it was "Ruan Mor Mian."

Bus : 5 , 16 , 23 , 70 , 99 , 157 , 201 , 505 , 509

Historic site, Ruan Mor Phon, is over 100 years

วังปารุศัลย์

Parutsakawan Palace

ข้อมูลจาก: วังปารุศัลย์

Source: Parutsakawan Palace

Benchamabophit Dusitwanaram Temple, also known as the Marble Temple, is a royal monastery of the first rank belonging to the Ratchawarawihan class. Built in an unknown period, it was formerly called Loem Temple or Sai Thong Temple before King Mongkut (King Rama IV) bestowed the name Benchamabophit, which means a monastery of five royals as these esteemed personages jointly contributed to the restoration of this religious sanctuary.

When Suan Dusit Park, now the site of Dusit Palace, was constructed in the neighborhood of the temple in the reign of King Chulalongkorn (King Rama V), the King commanded the re-establishment of the temple and renamed it Benchamabophit Dusitwanaram, which means temple of the Fifth Reign located in the vicinity of Suan Dusit Park.

Bus : 72 , 503

Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

Devarajkunchon Temple is a third-rank royal monastery of the Voravitham class. Established in 1307 during the Ayutthaya period, it was originally a civil institution called Samo Khaeng Temple, after the tree of the family Combretaceae or Samo Florigraeng in Thai, which grew prolifically in this neighborhood. Some people believe that the word samo comes from thamo in Khmer, which means stone or rock, and the temple might have been formerly called Thamo Khaeng, meaning solid rock.

In the first reign of the Pattanakosin period, Prince Mahasurasinghanad, the Prince of the Front Palace, had the temple restored. The restoration was continued by Prince Phithak Montri, son of Princess Si Sudarak, who was the elder sister of King Rama I the Great and matriarch of the Montrikul family. In the following reign, Prince Phithak Thewet, son of King Rama II and founder of the Kunjara family from which the word 'kunchon' in the temple's nomenclature is derived, followed suit. When the prince passed away, the patronage was transferred to his son, Prince Singhanad Rajdurongrith, and successive members of the Kunjara family.

Bus : 3 , 9 , 30 , 32 , 33 , 49 , 65

Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

พิพิธภัณฑ์เรือนผอพง

Ruan Mor Phon Museum

ข้อมูลจาก: www.asaconservationward.com

Source: www.asaconservationward.com

เพ็ญภังก์เรือนหมอบพ ตั้งอยู่ภายใน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขต
พณิชยการพระนคร เดิมเป็นส่วนหนึ่งของวังพลเรือ
เอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอมรินทรรัตนราช
กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (วังบางเล็ง) ซึ่งได้รับ
พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว หลังจากกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ได้
กราบบังคมทูลลาออกจากราชการ พระองค์ได้ศึกษา
วิชาแพทย์แผนโบราณจนชำนาญ และรับรักษาโรคให้ประชาชนทั่วไปโดยไม่คิดค่า
รักษา พระองค์จึงถูกเรียกขานในอีกชื่อหนึ่งว่า “หมอบพ” ต่อมาพระองค์ทรงกลับเขา
รับราชการอีกครั้งและสิ้นพระชนม์ในพทศักราช 2466 ที่จังหวัดชุมพรหลังจากนั้น ใน
พทศักราช 2479 กรมอาชีวศึกษาได้ขอซื้อที่ดินพร้อมบ้านเรือนไม้สองชั้นจำนวนสอง
หลังจากผู้ครอบครองจากกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ คือ หม่อมเมี้ยน อากากร
ณ อยุธยา และหม่อมเจ้าอรุณาภาภากร ณ อยุธยา เพื่อขยายอาณาเขตของโรงเรียน
พณิชยการพระนครในขณะนั้น คือมาทางโรงเรียนเด็ว เรือนไม้สองชั้นของหม่อมเจ้า
อรุณาภากร โดยคงเหลือไว้เพียงเรือนไม้สองชั้นหม่อมเมี้ยนแล้วใช้เป็นร้านสหกรณ์
จนกระทั่งในวันที่ 19 ธันวาคม พทศักราช 2519 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงเป็นประธานในพิธีเปิดพระอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขต
อุดมศักดิ์ และได้มีรับสั่งถามว่า “ยังมีสิ่งใดที่โน่นสมัยเป็นวังพลเรืออยู่บ้าง”
ศาสตราจารย์ธรรมบุญ อัครพานิช ผู้อำนวยการ

สายรถประจำทาง : 5 . 16 . 23 . 70 . 99 . 157 . 201 . 505 . 509

โบราณสถานของพิพิธภัณฑ์เรือนหมอบพที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือเรือนหมอบพ

วัดเกวราภุญชร เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร เดิมเป็นวัด

ราษฎรสร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรี
อยุธยา ชาวบ้านเรียกว่า “วัดสมอ
แครง” เล่ากันว่าเพราะจะมีต้นสมอ
รื่องแรงมาก บ้างก็สันนิษฐานว่า
“สมอ” เพียงมาจากคำว่า
“อมอ” (ถมอ) เป็นภาษาเขมร
แปลว่า “หิน” วัดนี้คงเรียกกัน

ครั้งแรกว่า “ถมอแครง” ซึ่งแปลว่า “หินแครง” สมเด็จพระบรมราชาเจ้ามหา
สุรสิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล

ในรัชกาลที่ 1 ทรงปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ ต่อมา สมเด็จพระ

สัมพันธวงศ์เธอ กรมหลวงพิทักษ์มนตรี พระโอรสของสมเด็จพระสุริยราชรักษ์
ซึ่งเป็นพระเชษฐภคินีของรัชกาลที่ 1 (ต้นสกุลมนตรีกุล) ทรงบูรณะต่อ โดยมี
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภุญชร กรมหลวงพิทักษ์เทเวศร์ ซึ่งเป็น
พระราชโอรสในรัชกาลที่ 2 (ต้นราชสกุลภุญชร) ทรงอุปถัมภ์ เมื่อ
สิ้นพระชนม์แล้ว พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสิงหนาทราชดุรงค์ฤทธิ์
พระโอรสทรงอุปถัมภ์ต่อ หลังจากนั้นเจ้านายผู้สืบสกุลภุญชรให้ความ
อุปถัมภ์โดยลำดับ

สายรถประจำทาง : 3 . 9 . 30 . 32 . 33 . 49 . 65

โบราณสถานวัดเกวราภุญชรที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือพระอุโบสถ

วัดสุคันธาราม ตั้งอยู่เลขที่ 73 ถนนสุคันธาราม แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สำกัตตะสงฆ์มหานิกาย มีที่นดินตั้งวัดเนื้อที่ 10 ไร่ 1 งาน 88 ตารางวา โฉนดที่ 4829 เลขที่ 3 วัดสุคันธาราม สร้างเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2450 โดยตระกูล สุวรรณมาลิก ร่วมกับประชาชนช่วยกันดำเนินการก่อสร้างวัด และได้ขนานนามวัดว่า "วัดใหม่" เพราะเป็นวัดที่สร้างขึ้นหลังวัดอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงใกล้เคียง ต่อมาได้เปลี่ยนนามเป็น "วัดสุคันธาราม" เมื่อได้ไปปรากฏแต่ให้ใช้กันมาจนถึงทุกวันนี้ การปฏิสังขรณ์เริ่มขึ้นประมาณ พ.ศ. 2488 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน วันสุคันธาราม ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาประมาณ พ.ศ. 2461 หรือก่อนนี้ เขตวิสุงคามสีมากว้าง 15 เมตร ยาว 3 เมตร ได้ผูกพัทธสีมา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2463 วัดสุคันธาราม

ได้เปิดสอนพระปริยัติธรรมเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2501 มีห้องสมุด ยานามัยของกรุงเทพมหานครมาให้บริการเป็นประจำ และให้หน่วยราชการใช้ศาลาการเปรียญเป็นที่บริการด้านต่าง ๆ กับประชาชน

สายรถประจำทาง : 5 , 50 , 12

โบราณสถานของวัดสุคันธารามที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือพระอุโบสถ

วัดโบสถ์สามเสา เป็นวัดราษฎร์

สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีพื้นที่ 8 ไร่ 3 ตารางวา ตามประวัติกล่าวกันว่าสร้างขึ้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2251 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2271 ในช่วงอยุธยาตอนปลายสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ แต่ไม่ปรากฏนามผู้สร้างวัด เมื่อมีการตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นเป็น

ราชธานีจึงได้มีการปฏิสังขรณ์วัดโดยสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท พัลลังจากนั้น วัดโบสถ์สามเสาก็ได้รับการทำนุบำรุงเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน

สายรถประจำทาง : 3 , 9 , 16 , 30 , 32 , 33 , 49 , 65 , 66 , 505

โบราณสถานของวัดโบสถ์สามเสาที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือพระอุโบสถ

Mai Thongsen Temple

was formerly known as the Big Buddha Temple. It is located in the area of Kiasai Intersection, opposite the Air Defense Artillery Division, Taharn Road, Nakorn Chaisri Subdistrict, Dusit District, Bangkok. Phra Dharmmaudom (Thuek) was built in 1822 to devote as a merit to parents. It was named after Thong and Sen. At that time, he was the deputy abbot of Phra Chetuphon Wimalmangkalaram Temple (Wat Pho) where the abbot was Phra Maha Samana Chao Kromparamanuchit Chinoras Phra Dharmmaudom (Thuek) was the monk who preached sermon along with Somdej Phra Phutthajarn (To Phromsang) in the early reign of King Rama III. Both of them were at the same age, had similar attitude and got along with each other well. Therefore, they constructed Phra Pang Pa Lelai at this temple. Both of them had equal Buddhist qualifications, meditation and sciences. They had an opportunity to preach sermon in front of King Rama IV.

Bus : 3 , 65 , 90 , 117

Historic site, Phra Ubosot, is over 100 years

วัดราชพฤกษ์การาม

Ratchaphatikaram Temple

ข้อมูลจาก: วัดราชพฤกษ์การาม

Source: Ratchaphatikaram Temple

วัดราชพาดิการาม พระอุโบสถสร้างขึ้นด้วยสถาปัตยกรรม

“นอกอย่าง” ตามแบบพระราชนิยมของ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวผสมผสานกับศิลปะของญวน โดยพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมอบหมายให้ชาวญวนที่ทำนุอยู่ในบริเวณนั้นเป็นช่างจัดสร้าง พระอุโบสถจึงมีรูปทรงศิลปะแบบเงินสมณญวน ลักษณะสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่ของการสร้างหรือบูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถตามแบบอย่างสถาปัตยกรรม นอกอย่าง ได้แก่ พื้นหลังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยกพื้นสูงชันเล็กน้อย มีระเบียงทางด้านข้าง และมุข ด้านหน้า-ด้านหลัง มีเสารายรองรับชายคาและมีหลังคาปีกนก

หลังคาทำหน้าจั่วหรือหน้าบัน ด้วยเครื่องก่อ นิยมปั้นปูนหรือวาดภาพเป็นลวดลายสัญลักษณ์มงคลของจีนหรือประดับ ด้วยกระเบื้องถ้วยสีสังคมา ไม่มีการประดับช่อฟ้า นาคสะดุ้ง และหางหงส์ ภายในพระอุโบสถประดิษฐาน “พระเขี้ยวแสนเวียงจันทน์” หรือเรียกกันว่า “หลวงพ่อบุ๊ก”

สายรถประจำทาง : 18 , 28 , 66 , 125 , 515 , 539

โบราณสถานของวัดราชพาดิการามที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือพระอุโบสถ

วัดใหม่ทองเสบ เดิมชื่อวัด

ใหญ่ทองเสบ ตั้งอยู่บริเวณสี่แยกแยกกาย ตรงข้ามกับกองพลปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน ถนนทหาร แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พระธรรมอุดม (ถึก) สร้างขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2365 เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่โยมบิดามารดา นามว่า ทองและเสบ จึงได้ชื่อวัดว่า วัดใหญ่ทองเสบ ในขณะนั้นท่านเป็นรองเจ้าอาวาส

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) ที่มีพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสเป็นเจ้าอาวาสอยู่ พระธรรมอุดม (ถึก) เป็นพระที่แสดงธรรมเทศนาคู่ (ปุจฉา-วิสัชนา) กับสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ในต้นรัชกาลที่ 3 ซึ่งท่านทั้งสองอยู่มาจะร่วมราวคราวเดียวกัน มีพระคนคิดที่คล้ายคลึงและชอบพอกันเป็นอย่างดี จึงได้ร่วมสร้างพระปางป่าเลไลยก์ที่วัดแห่งนี้ ซึ่งทั้งสองท่านคงจะมีคุณวุฒิด้านพระบิณฑิธรรม ธรรมเนียมและวิชายาคม ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน จึงได้มีการแสดงธรรมคู่กัน ต่อหน้าพระพักตร์รัชกาลที่ 4

สายรถประจำทาง : 3 , 65 , 90 , 117

โบราณสถานของวัดใหม่ทองเสบที่มีอายุมากกว่า 100 ปี คือพระอุโบสถ

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) สุনারี จุลพันธ์
(ภาษาอังกฤษ) Sunaree Julapan

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร
และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
399 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทร. 080 233 0578 E-mail : sunaree.c@mutp.ac.th

ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญา	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันอุดมศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ปริญญาโท	ศศ.ม. สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2557
ปริญญาตรี	ศศ.บ. สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	2549

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว เทคนิคและวิธีการสอน

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

ผลงานวิจัย

ชื่อผลงานวิจัย	สถานภาพ	แหล่งทุน/ปี
ความพร้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนครกับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน	ผู้ร่วม โครงการ	งบประมาณเงิน รายได้คณะ ประจำปี 2557

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสิริ วิชิรานนท์

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Asst.Prof Songsiri Wichiranon

เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3-1020-02585-362

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 8

หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์
อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 86 ถนนพิษณุโลก แขวง
จิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 02-2829002

ประวัติการศึกษา

ระดับ	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	พ.ศ.	สถาบัน
ปริญญาตรี	ค.บ.	สังคมศึกษาและจิตวิทยา	2528	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาโท	มน.ม.	มานุษยวิทยาและสังคมวิทยา	2538	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ป. บัณฑิต	ป.บัณฑิต	การวิจัยทางสังคมศาสตร์	2542	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
การวิจัยสังคมศาสตร์

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพใน
การทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอ
การวิจัย

- งานวิจัยที่สำเร็จแล้ว

1. การประเมินผลการเรียนการสอนวิชาการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมของนักศึกษา
วิทยาเขตโชติเวช 2541. 2542. ทบวงมหาวิทยาลัย
2. การพัฒนากระดาษจากฟางข้าว. 2544. สถาบันวิจัยและพัฒนา. งบประมาณแผ่นดิน.
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
3. พฤติกรรมส่งเสริมคุณภาพของนักศึกษาวิทยาเขตโชติเวช ปีการศึกษา 2543, 2544.
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช
4. คุณลักษณะของบัณฑิตโชติเวช. 2545. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช
5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการระเบียบวิธีวิจัย, 2548.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช
6. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสำเร็จการศึกษาตามกำหนดระยะเวลาและหลังกำหนด
ระยะเวลาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2549.

7. การขาดคุณธรรมของนักศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีความไม่ซื่อสัตย์ในการเรียน. 2551. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
8. การทำผลงานวิชาการเพื่อดำรงตำแหน่งวิชาการของอาจารย์คณะศิลปศาสตร์. 2551. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
9. การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. 2552. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
10. พัฒนาการตลาดนัด. 2552. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
11. พลวัตการปรับตัวของประเพณีทอดกฐิน . 2553. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
12. แนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรภาษาไทยประยุกต์สำหรับชาวต่างชาติ. 2555. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.(ร่วมวิจัย)
13. วิถีชีวิตและความมั่นคงทางอาหารภาคใต้. 2555. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
14. คุณลักษณะพลเมืองดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2556. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
15. รูปแบบการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2556. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.(ร่วมวิจัย)
16. คุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยประยุกต์ที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ 2557. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
17. สภาพและปัญหาการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. 2558. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
18. การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2559. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) รุ่งอรุณ พรเจริญ
(ภาษาอังกฤษ) Rungaroon Pornchanroen

รหัสประจำตัวประชาชน 3 6009 00109 19 7

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

หน่วยงานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

399 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทร. 084 680 7894

E-mail : rung_koys@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

ระดับ ปริญญา	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันอุดมศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ปริญญาเอก	ปร.ด. สาขาวิชาวิจัยและ พัฒนาการสอนเทคนิคศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าพระนครเหนือ	2555
ปริญญาโท	คอ.ม. สาขาวิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	2548
ปริญญาตรี	คอ.บ. สาขาวิชา อิเล็กทรอนิกส์- โทรคมนาคม	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์	2544

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

คอมพิวเตอร์ การวิจัยทางการศึกษา เทคนิคและวิธีการสอน การสร้างหลักสูตร และการจัด
ฝึกอบรม

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย
ผลงานวิจัย

ชื่อผลงานวิจัย	สถานภาพ	แหล่งทุน/ปี
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพครูภายใต้ภาวะ วิกฤตทางเศรษฐกิจ	หัวหน้า โครงการวิจัย	งบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2551
ศึกษาความพร้อมและความต้องการพัฒนาด้านวิชาการของบุคลากร (สายสอน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	หัวหน้า โครงการวิจัย	งบประมาณผลประโยชน์ ของสถาบัน ประจำปี 2551

ชื่อผลงานวิจัย	สถานภาพ	แหล่งทุน/ปี
แนวทางการพัฒนาวิษย์นักศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร งบประมาณผลประโยชน์ของสถาบัน	หัวหน้าโครงการวิจัย	งบประมาณผลประโยชน์ของสถาบัน ประจำปี 2556
การพัฒนาแบบจำลองคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบอัจฉริยะสำหรับ ปรับพื้นฐานความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	หัวหน้าโครงการวิจัย	งบประมาณเงินรายจ่ายประจำปี 2558
ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	หัวหน้าโครงการวิจัย	งบประมาณเงินผลประโยชน์ของสถาบัน ประจำปี 2558
การพัฒนาโปรแกรมจำลองการวิเคราะห์ค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญของสายอากาศสำหรับประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนด้านวิศวกรรมโทรคมนาคม	หัวหน้าโครงการวิจัย	งบประมาณเงินรายจ่ายประจำปี 2559
การศึกษาวิจัยตลาดแรงงานกับการก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มทร.พระนคร	หัวหน้าโครงการวิจัย	งบประมาณเงินผลประโยชน์ของสถาบัน ประจำปี 2559
การพัฒนาชุดเรียนปฏิบัติการสำเร็จรูปสำหรับการเรียนการสอนทางด้านวิศวกรรมโทรคมนาคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	หัวหน้าโครงการวิจัย	งบประมาณเงินรายจ่ายประจำปี 2560
ความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ในการศึกษายุคดิจิทัลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	หัวหน้าโครงการวิจัย	งบประมาณเงินผลประโยชน์ของสถาบัน ประจำปี 2560

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย

วารสารระดับนานาชาติ

Rungaroon Sripan and Bandit Suksawat. Factors Affecting Teaching and Learning of Computer Disciplines at Rajamangala University of Technology. *US-China Education Review (Journal)*. Vol. 7, No. 12, pp. 33-38, 2010.

วารสารระดับชาติ

รุ่งอรุณ ศรีปาน และ เขาวนวัฒน์ อูมานนท์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพครูภายใต้ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ฉบับที่ 7 เล่มที่ 1 หน้า 70-79 (มกราคม – มิถุนายน, 2551)

นุชนาฏ ผ่องพุดิ และรุ่งอรุณ ศรีปาน. ศึกษาคุณสมบัติของผู้เรียนที่เข้าสู่กระบวนการผลิตบัณฑิตในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับที่ 11 เล่มที่ 2 หน้า 65 – 70 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2551)

Rungaroon Sripan, Uri Apichatbanlue and Bandit Suksawat. Design of Practical Learning System for Computer Disciplines by Using Quality Function

Deployment Technique. *The Journal of KITNB*. Vol. 22 , No. 2, pp. 405-415, 2012.

Rungaroon Sripan, Uri Apichatbanlue and Bandit Suksawat. Comparison of Ability in Classifying Content by Students' Knowledge Level between Teachers Who Learn Through CAI Media and Teachers Who Attend Computer Training Courses. *RMUTP Research Journal*. Vol. 7 , No. 1, pp. 67-78, 2013.

รุ่งอรุณ พรเจริญ. การพัฒนาชุดสื่อประสมสำหรับการสอนการสื่อสารทางแสงเพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับที่ 7 เล่มที่ 2 (กันยายน 2015)

รุ่งอรุณ พรเจริญ. การพัฒนาแบบจำลองคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบอัจฉริยะโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์. ปีที่ 11 ฉบับ 33 (2) (2016) ฉบับพิเศษ สิงหาคม 2559 ปีที่ 11 (สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). หน้า 33-46.

รุ่งอรุณ พรเจริญ. การประยุกต์ระบบตรรกศาสตร์คลุมเครือสำหรับการประเมินคุณลักษณะการปฏิบัติงานของนักศึกษาสายช่างอุตสาหกรรมในระดับอุดมศึกษา. วารสารพัฒนาเทคนิค มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. หน้า 35-45

รุ่งอรุณ พรเจริญ, นุชนารถ ผ่องพุฒิ และทรงสิริ วิชิรานนท์. ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2560.

การประชุมวิชาการระดับชาติ

รุ่งอรุณ ศรีปาน. ศึกษาความพร้อมและความต้องการพัฒนาด้านวิชาการของบุคลากร (สายสอน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. การประชุมวิชาการ ประจำปี 2551 มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน้า 431 – 439 (3-4 กรกฎาคม 2551)

นุชนาฏ ผ่องพุฒิ, รุ่งอรุณ ศรีปาน และเริงศักดิ์ มานะสุนทร. การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของครูช่างอุตสาหกรรมที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. การประชุมทางวิชาการครูศาสตร์อุตสาหกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 3. (18 – 19 ธันวาคม 2551)

รุ่งอรุณ ศรีปาน และบัณฑิต สุขสวัสดิ์. สภาพและปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. การประชุมวิชาการ ประจำปี 2552 มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน้า 389 – 398 (3-4 พฤศจิกายน 2552)

Rungaroon Sripan. Factor Analysis that Applied E-Learning in Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, *Proceeding of The 5th Rajamangala University of Technology Conference (5th RMUTCON) and The 4th Rajamangala University of Technology International Conference (4th RMUTIC)*, 15-16 July 2013 in Bangkok, Thailand, 2013.

Rungaroon Sripan and Nudchanard Pongput. A Developing Learning Package to Increase a Competency Learning Management and Professional Teacher for Teacher License, **Proceeding of The 5th Rajamangala University of Technology Conference (5th RMUTCON) and The 4th Rajamangala University of Technology International Conference (4th RMUTIC)**, 15-16 July 2013 in Bangkok, Thailand, 2013.

- รุ่งอรุณ พรเจริญ.** การประยุกต์ระบบตรรกศาสตร์คลุมเครือสำหรับการประเมินคุณลักษณะการปฏิบัติงานของนักศึกษาสายช่างอุตสาหกรรมในระดับอุดมศึกษา. **รายงานการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลระดับชาติ ครั้งที่ 7.** 1-3 กันยายน 2558. ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา.
- รุ่งอรุณ พรเจริญ.** การพัฒนาแบบจำลองคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบอัจฉริยะโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. **รายงานการประชุมสัมมนาวิชาการราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ 1.** 22-23 สิงหาคม 2559. ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นครสวรรค์.
- อนุชา ไชยชาญ, พิสิฐ สอนละ, ภาวนา ชูศิริ, วรรณภา มโนสืบ และ**รุ่งอรุณ พรเจริญ.** การพัฒนาความเที่ยงตรงของนาฬิกาดิจิตอลด้วยเทคโนโลยีระบบสมองกลฝังตัว. **รายงานการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลระดับชาติ ครั้งที่ 8.** 24-26 สิงหาคม 2559. ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร.
- รุ่งอรุณ พรเจริญ** และอัมภภรณ์ พีรวณิชกุล. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบอัจฉริยะสำหรับปรับพื้นฐานความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา. **รายงานการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลระดับชาติ ครั้งที่ 8.** 24-26 สิงหาคม 2559. ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร.
- พิสิฐ สอนละ, อนุชา ไชยชาญ, ภาวนา ชูศิริ, วรรณภา มโนสืบ และ**รุ่งอรุณ พรเจริญ.** การพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดสื่อประสมเรื่องสายอากาศไมโครสตริป. **รายงานการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลระดับชาติ ครั้งที่ 9.** 8-9 สิงหาคม 2560. ณ อิมแพค เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร : 301 – 310.
- รุ่งอรุณ พรเจริญ** และอัมภภรณ์ พีรวณิชกุล. ความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ในการศึกษาคณิตศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. **รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ พะเยาวิจัยครั้งที่ 7 “Entrepreneurial University โอกาสความหวัง อนาคต?”.** 25-26 มกราคม 2561. ณ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รุ่งอรุณ พรเจริญ** และอัมภภรณ์ พีรวณิชกุล. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาทางสาขาวิชาชีพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. **รายงานการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลระดับชาติ ครั้งที่ 10.** 1-3 สิงหาคม 2561. ณ โรงแรมเรือรัชฎา ตรัง.
- สุนารี จุลพันธ์, **รุ่งอรุณ พรเจริญ** และอัมภภรณ์ พีรวณิชกุล. ความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. **รายงานการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลระดับชาติ ครั้งที่ 10.** 1-3 สิงหาคม 2561. ณ โรงแรมเรือรัชฎา ตรัง.

การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ

- Rungaroon Sripan** and **Bandit Suksawat**. Propose of Fuzzy Logic-Based Students' Learning Assessment. **International Conference on Control, Automation and Systems 2010 (ICCAS 2010)**, 27 – 30 October 2010 in KINTEX, Gyeonggi-do, Korea, 2010.
- Nudchanard Pongput** and **Rungaroon Porncharoen**. Comparing Blended Learning with Traditional Approaches of Profesional Teacher and knowledge Management for Teaching License Applicants. **Proceeding of The 5th Rajamangala University of Techonology International Conference (6th RMUTNC & 5th RMUTIC)**, June 2015 in Phranakhon Si Ayutthaya, Thailand, 2015.
- Rungaroon Porncharoen**. Using Graphical User Interface of MatLab in Teaching Telecommunication Engineering. **Proceeding of International Conference on Education, Psychology, and Learning-Fall Session (ICEPL-Fall 2016)**. November 07-09, Seoul, Korea, 2016.
- Sunaree Julapan**, **Umpaporn Peerawanichkul** and **Rungaroon Porncharoen**. The Employment Industrial Education Graduated from Rajamangala University of Technology Phra Nakhon in Academic Year 2015. **Proceeding of the International Symposium on Education and Psychology - Fall Session (ISEP-Fall 2017)**, 5-7 September 2017 in Seoul Olympic Parktel, Seoul, Korea, 2017.
- Umpaporn Peerawanichkul**, **Sunaree Julapan** and **Rungaroon Porncharoen**. Employers' Satisfaction towards Industrial Education Graduates in Rajamangala University of technology Phra Nakhon. **Proceedings of the international Symposium on Teaching Education'and Larning**, Japan, 4-6 July 2017.

.....